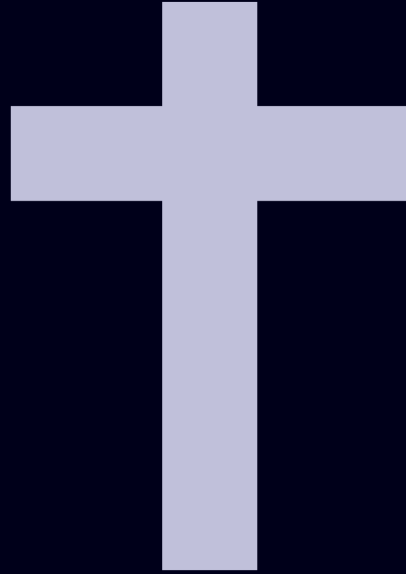

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-09-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 23 Jun 2022

4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šcijec mulc su apukat să skriji dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikić as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ânġăndit dăm elši pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkrîdală dă vorbilje dă šje u fost ânvăcat kă aj aje anume.

Anđalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički

rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj âs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toći zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.† ¹⁰ Šă ănțreg narodu așcripta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunșje anđalu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parciȘ dă žrtvenik hundî are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă anđal tari su ânfrikușatăsă.

¹³ Daje anđalu ju zăs: “Nući sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fișjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălușăje šă slavlje šă mulc sur âm fălușa la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fișjori kari âs Izraelci sur ănțorșji dă rând dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji âm nenće alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ănțorkă pă eje kari âs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari âs pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabriel kari stăce âm nenće alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje

* **1,2** jej âs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † **1,5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). † **1,9** Svečenići trăbuje să acăci tamjan kari are dulșji mândru miros, dăde prinos alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. § **1,11** desna parci lok hundî anđalu are pă lok dă čast

aj anume? Tu vejs kã mes aku om bätãrn šã bãšãca ame aj isto ãm aj.”

19 Anđalu ju äntors vorba: “Numilje amnjov aj Gabrijel šã ju mes ku Dimizov* sã askultã šje mu spunji, aša mes mãnat sã svitesk ku činji šã sãc aduk Hir fãlos. 20 Punji mã ureci, kãnd mar nu maj änkrihut dã vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puçe sviti pãn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ãm pravã vremi.”

21 Lume ašçipta afarã pã Zaharija, šã sã çudule šje fašji atita dobã ãm svetište. 22 Kãnd u vinjit afarã nu puçe sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puçe sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã ãm svetište.

23 Kãnd u završãlit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã. 24 Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs: 25 “Domnu aj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ändãrãt rušanje dãm oçi alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

26 Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã anđalu aluj pãšçi Gabrijel ãm varuš ãm Galileja kari sã çamã Nazaret. 27 Jãl u vinjit la fatã ãm pãr kã su zaruçulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã çima Marija. 28 Gabrijel u vinjit šã u zãs: “Änfãlušešçi tu kari ješç izabralitã! Domnu aj ku činji! Blagoslovulitã ješç tu äntri mujer!”

29 Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u änsjirkat

* 1,19 ju mes ku Dimizov ãm original skrijã: “kari stã la Dimizov”. Asta aj zãs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dã la Dimizov, ar trãbuji sã fijã dovoljan dokaz alu Zahariji. † 1,24 Dã pã šinšj lunj, toc u viçe kã aj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka aj nerotkinjã. ‡ 1,25 Asta aj daje kã sãmce rušanji kã je nu ave kupij. § 1,30 Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “aflã milost” znaçalesçi kã benji ješç apukat dã la šjinjiva: “Dimizov u odluçulit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

sã sã ängãndaskã šje znaçalesçi.

30 Anđalu ju zãs alji: “Nuc fijã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã. §

31 Punji ureci, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus!

32 Jãl u fi mari, šã u fi çimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskã ka kralju ka kum aj predaku aluj David.

33 Šã jãl u vladalit ãm familija lu Jakov dã erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

34 Marija u äntribat atunšje pã anđal: “Kum poçi asta fi kã ju mes fatã ãm pãr!”

35 Anđalu ju äntors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pã činji, šã puçere dã Hãl Maj Mari çu astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dã la činji u fi çimat Fišjoru alu Dimizov. 36 Punji ureci: Roðakinja asta Elizabeta aj bätãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puçe sã ajvi majmult, ali aku aj mar ãm šasã lunj dã kãnd aj gãrjonã. 37 Kã njimika nuj nemoguçe alu Dimizov!”

38 Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje anđalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl aj Mesija

39 Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su ängribit ãm unu sat ãm Judeja pã ðal. 40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ãm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. 41 Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmçãt pã kupilu alji kum tari su miškat ãm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. 42 Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari

ješč blagoslovulitã tu ântri mujer, šã blagoslovulitã aj kupilu atov!
 43 Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã? 44 Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã ãm injima ame! 45 Blagoslovljenã daje kã tu aj ânkrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pã Dimizov ãm kãncit

46 Atunšje Marija u zãs:
 “Duša ame ãl slavalešci pã maj mari Domn,
 47 šã duhu amnjov sã ãnfãlušešci ãm Dimizov Spasitelju amnjov,
 48 daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj,
 aku toci generacijurlje mur cimamã blagoslovljenã,
 49 daje kã svemoguçi Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, šã numilje aluj aj svãnt.
 50 Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov aj milos pãlãngã eje kari ãl poštivalešci.
 51 Ku mãnã aluj jãl u fãkut puçernjišji lukrur.
 Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã ãm sufljiçilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.
 52 Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dã pã prijestolje,
 a pã heje kari ãs ponizni lju riðikatulji.
 53 U rãnjit pã flãmãnž ku mãnkari bunã,
 a pã gãzdašji lju mãnã ku mãnjlje golji.
 54 Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj su ãngãnditusã dã milã aluj,*

55 ka kum u obeçalit alu preci anoštri dã kãnva
 sã fijã pljinj dã milã pãlãngã Abraham šã pãlãngã potomku aluj dã erikeš.”

56 Marija u rãmas ku Elizabeta tri lunj atunšje su ãntorsãsã akasã.

Ivan Krstitelj su avutãsã

57 Kãnd u vinjit vreme alu Elizabeti sã ajvi kupil, je u fãtat fišjor.
 58 Šã kãnd ur auzãt susjedi šã njamu kã Domnu are bun pãlãngã je, jej ur vinjit una la je šã sã ãm fãluše ku je unã.

59 Kupilu trãbuje sã fijã obrezalit pã optã (8) zuva, šã kãnd or vinjit una sã fakã asta, jej gãnde sã aj ðe numi Zaharija dã pã tatusu.
 60 Mumãsa u odbijilit šã u zãs: “Nu, jãl su çima Ivan.”

61 Ali jej ur zãs: “Njime dãm njamuc nu u fost çimat dã pã numiljala!” 62 Šã aša jej ântriba ku znakur pã tatusu alu kupilula, kum su çima. 63 Zaharija u šjirut ploçicã dã skris šã u skris: “Ivan aj numilje aluj!” Toc asre ãmirac. 64 Šã dãm ala šas Dimizov u dãsvãkut gura alu Zaharija šã poçi sã svitaskã. Šã jãl dãðe slavã alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pã tot susjedu šã ãm totã parçe dã Judeja pãm ðalur šã spunje šje su dogodulit.
 66 Toc kari ur auzãt dã aje cãnje ãm firi šã sã ãngãnde: “Šje u fi dãm ala kupil? Anume mãnã alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešci šjinji aj Mesija šã Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dã Duhu Svãnt, atunšje prorokovale šã zãšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

* **1,54** Dimizov nu poçi ãmuja. Kãnd aš dušji ãm firi, Dimizov sã ãngãðešci, aje znaçalešci kã Dimizov djeluvulešci dã pã obeçanje šje u dat. Asta svitešci dã obeçanje aluj: “u obeçalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.” **1,55** Gal 3,16 † **1,66** mãnã alu Domnuluj aj puçere alu Domnu: “puçere aluj are ku jãl”. ‡ **1,69** ãm original skrijã: “rog dã spasenje pãntru noj”. Rog dã životinjã are simbol dã puçere alji sã sã potã branalaskã. Dã Mesija sã svitešci ka kum ar fi jãl rog kari ari puçeri sã spasalaskã Izrael ka “šjinjiva ku puçeri sã nji spasalaskã.”

- Kă jăl u vinjit šă să otkupilaskă
pă narodu aluj!
- 69 Jăl u răđikat pântru noj pă spa-
sitelju silni!‡
Dăm potomstva lu sluga amnjov
la kralj David.§
- 70 Asta nju fost spus
dăm gurälje dä proroci aluj
svănc dä kănva:
- 71 spasenje dä la dužmanji anoštri
šă dăm mănĵ* kari toc nji
mărzälešći.
- 72 Are milosrdan pälängă precu
anoštri,
šă u ispunulit savezu aluj svânt.
- 73 Ām zakletvă kari u dat lu Abra-
ham, alu predaku anostru:
- 74 să nji izbavalaskă dăm mănĵ alu
dužmanj,
să pučenj poslužulenj pă jăl fär
dă frikă,
- 75 šă să kustănĵ svânt šă đirept Ām
toći zălĵilje dä kustu anostru.
- 76 Šă tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi
fi čimat proroku alu Maj Mari
Dimizov,
kă tu vi meržji Ām nenće alu
Domnuluj šă să Āj đireš kalje
aluj,
- 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir
fălos dä spasalala
šă dä jirtala dä grehurlje alor.
- 78 Kutotu asta Āj dä ränd dä suflĵitu
milos alu Dimizovu anostru,
ka sorilje kari svitlizešći u vinji
afară dăm nor pă noj sus†
- 79 u da lumină alu eje kari šađi Ām
tunjerik,‡ šă Ām umbra alu
morči.

§ 1,69 Ām original skriĵă: “Ām kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešći familĵija aluj, potomci aluj. * 1,71 Vorba “măna” predstavalešći pučeri kari rej ominj koristilešći protiv dä ominji alu Dimizov. † 1,78 Asta Āj metaforă dä điriptači. Aĵișje să svitešći dä duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afară kari svitlizešći pă pământ. Veđi Mal 4,2. ‡ 1,79 eje kari šađi Ām tunjerikasta Āj metaforă hundi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lĵi falalešći duhovna điriptači svitešći kă jej šađi Ām tunjerik: “ominji kari nu šćijă điriptači”. § 1,79 kalje dä putuljală Āj metaforă dä kust kari osoba ari putuljală ku Dimizov: “să kustănĵ kust ku putuljală” ili “să umblănĵ pă kalji kari nji dușji la putuljală”. * 2,4 Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesĵija (Mih 5,2). † 2,7 hiștalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fiĵă molji pântru kupil mik. Marija šă Josip as re una Ām aje prostorĵă hundi as re žĵivadur. ‡ 2,7 nu are soba pântru jej Ām fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj Ām Betlehem să să priĵavalaskă pă skritura dä stanovniștvo.

Nju punji pișjorilje anoštri pă
kalje dä putuljală.”§

80 Ivan u kriskut šă su Āmbălurit
Ām duh. Kusta Ām pustinĵă pân šje
nu su arătat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut Ām Betlehem (Mt 1,18–25)

1 Ām aje vreme dä pă šje su avut
Ivan, zapovjed u fost mănataă dä
la car August să fakă skritura dä
stanovniștvo Ām Āntragă cara. 2 Aje
are elși skritura dä stanovniștvo
kari u fost kănd Kvirinĵe are vladar
dă Sirĵia. 3 Așă toc ur mers să să
priĵavalaskă Ām varușu hundi precu
alor u kustat.

4 Așă Josip dăm mik varuș Nazaret
Ām Galileĵa, u mers Ām varuș Betle-
hem Ām Judeĵa hundi su avut David
daje kă jej as re njamu alu kralj
David.* 5 Josip u mers akulo să să
ĵivaskă dä skritura una ku Marija
zaručnica aluj, kari are gărĵonă.
6 Šă kum asre dăm Betlehem akulo
vreme u vinjit să să aĵvi kupilu. 7 Je
u avut elși fișjor, lu Ānvălitălu šă lu
pus Ām hiștalov† daje kă nu are soba
pântru jej Ām fugadov.‡

Ānđalu najavalašći alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

8 Ām ala lok dä aproĵi dä Betle-
hem asre pastirur kari rāmănĵe
afară pă otvoreno šă păze stadurlje
alor totă nopće. 9 Šă dăm turdată
su poĵavalit ānđalu alu Domnuluj!
Ānđalu u stat Ām nenće alor, šă
slava alu Domnuluj lĵu svitlăzăt pă

jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali andalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălušăjă păntu totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šćijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hištalov.”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parce dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor šă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă șje ur fužit andelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă șje Domnu nju spus!”

¹⁶ Așa sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hištalov. ¹⁷ Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă șje lju fost spus dă la andej dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt șje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toci vorbilje alor ăm sufljičilje alor šă mult su găndit dă jelji.Š ²⁰ Atunșje pastiri ur fužit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje șje ur auzăt šă șje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osma zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă șje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

Š **2,19** Marija cănje dă vorbilje alor șje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălušăjă cănje aje”. * **2,21** obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fișjor ăj žrtva dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1–4). **2,23** Izl 13,2 **2,24** Lev 12,8 † **2,25** pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skrijă: “ašćipta utjehă dă Izrael” † **2,27** ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm zgrada dă Hram. Š **2,30** spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u adușji spas–kupil mik kari ăj Isus–kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănăt”. * **2,32** lumina Asta metaforă značalešči kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă šă să prișjepi pă ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă. † **2,34** ur kăde šă su ridikasă Ešće vorbi značalešči: “asta kupil u fașji kă mulc ur kăde ili ur vinji dă apropi la Dimizov”.

²² Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălală dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elși fișjor u fi posvetilită la Domnu.” ²⁴ Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puromb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

²⁵ Atunșje are om ăm Jeruzalem șje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă ašćipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl. ²⁶ Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă șje no viđe pă Mesija alu Domnu anostru. ²⁷ Așa Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram† kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. ²⁸ Šimun lu apukat ăm mănjiļeș pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs:

²⁹ “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs,

³⁰ kă oči amej ur văzut spasenje ata.Š

³¹ Asta tu aj făkut dă totă lume.

³² Asta ăj lumina dă ominj * šă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

³³ Tata šă mama alu Isus așre umpljec ku ămirală dă kutotu șje Šimun u zăs dă jăl. ³⁴ Atunșje Šimun u blagoslovulit pă jej šă u zăs

lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntu jãl mulc Izraelc ur kãde šã su riđikasã.† Jãl aj odredilit sã fijã znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilã ³⁵ aša u vinji pã luminã gãndurlje askunšã alu mulc, a maçu ci ampunžji ãm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

³⁶ Are isto aša proročica Ana fata alu Fanuel kari aj dãm pleme alu Ašer. Ana are tari bätãrnã mujeri, je are šapči aj ãm brak ³⁷ šã aku aj vãdojã, mar hundiva osamdeset patru aj.Š Ana nu fužje dãm Hram, nego služule akulo zuva šã nopce ãm post šã ãm aruguminçi. ³⁸ Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašcripta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãšã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešçi ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãržje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha. ⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bätãrnã jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje. ⁴³ Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãšã akasã, ali fãr dã šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej

gãnde kã aj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãšã sã ãl koçi ãntri njamu šã ãntri hej kari ãl kunošçi. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem šã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, šãde ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče šã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov šã ju as renj ãm mari brigur dã činji, pãšçi tot ci kutanj!”

⁴⁹ Isus u ãntors vorba: “Ali adãšje mã kutac? Nu šcijec kã ju aš trãbuji sã fjuv ãm kasa† alu Tata amnjov?”‡
⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gãnde sã lji spujã.

⁵¹ Ali Isus u mers ãm napoj ku roditelji ãm Nazaret, šã jãl lju u pus ureçi. Šã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš.Š ⁵² Šã ãm aje vremi Isus u kriskut ãm gãnd šã ãm telã* šã ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje buçazã

(Mt 3,1–12; Mk 1,2–8; Iv 1,19–28)

¹ Kãnd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ãm Judeja, Herod vladale ãm Galileja a Filip, fračilje aluj dã pã tata alor, vladale ãm Itureja šã ãm Trahonitida a Lizanije

‡ **2,35** MačAsta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã ču dure ka kum maçu čar ampunžji ãm sufljit.” § **2,37** “osamdeset patru aj”: poçi fi 1) aste are vãdoja 84 aj ili 2) are vãdoja kari are bätãrnã 84 aj. *

2,38 sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta značalešçi: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veði Iz 52,9). † **2,49** kasa alu Tata Isus svitešçi dã Hramu alu Dimizov

‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã šçiji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šçije kã Dimizov aj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija).

§ **2,51** u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituš Dã kutotu šje Marija u auzãt, zãšji kã aj ka blago kari je cãnje tari ãm sufljitu alji, pãze, šã cãnje dã aje. *

2,52 u kriskut ãm gãnd šã ãm telãare maj kufiri šã maj bãlour. † **2,52** ku milã dã la Dimizov šã dã la lumi Asta svitešçi kum krišće duhovno šã ãm telã: “Dimizov ãl blagoslovule maj mult šã maj mult a ominji ãl plãšje maj mult šã maj mult.” * **3,1** 27 ili 28 aj dã pã Krist

vladale äm Abilena,[†] ² Ana šä Kaifa asre mar popur,[‡] Dimizov u mänat porukä alu Ivan, fišjoru alu Zahar-ija, kari kusta äm pustinjä. ³ Šä aša Ivan u mers äm toçi lokurlje pä längä rijeka Jordan sä propov-jedälaskä daje kä toc kari u grešalit, a heje kari su pokajalit sä lji jarçi Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju buçuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite äm kenvije aluj dä ešce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužješçi äm pustinjä šä sä auze:

pripremilec kalje päntu Domnu;
ravnalecä kalje!*

⁵ Lasä totä dolina sä fijä umpljetä šä totä planina sä fijä äm tokmä ku alčilje,[†]

šä käljilje krivä sä fijä pravä,
šä käljilje kari nus ravnä sä fijä ravnä[‡]

⁶ atunšje totä lume u viđe Spasenje dä la Dimizov.”

⁷ Alu gärmadä dä lumi kari ur vinjit la jäl sä sä bučazi, Ivan zäšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sä äňširkäc sä skäpäc dä m kazna šje u vinji pä voj?§

⁸ Arätac plodur dä änkäjalä!*

Nu vä apukäc sä vä zäšjec una lu alt:

[†] **3,1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladä kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dä rimski car. Kraljevstvo dä Herod “Mari”, kari are kralj äm vreme dä rođenje alu Isus, are podijeljeno pä patru djelur dä pä morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari sä čima provincije ka kum as re Galileja šä Samarija. [‡] **3,2** Ana šä Kaifa asre mar popur Ili “känd Ana šä Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popä a Židovi ur nastavalit sä äľ prepoznulaskä čak šä känd Rimljani lu pus sä fijä žinjiru aluj, Kaifa, sä äľ zamjenilaskä ka pä mari pop. § **3,4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris äm kenvija aluj. * **3,4** Ominji asta fašji sä sä pokajalaskä dä grehurlje alor: “Pripremilecävä sä auzec poruka alu Domnu känd vinji.” [†] **3,5** Ili “jej u maknuli tota gropa dä pä drik.” [‡] **3,5** Känd ominji pripremilešçi driku päntu kralj kari vinji, jej ravnalešçi kutotu šje äj riđikat ili šje äj äňzjos punji sus sä fijä kutotu ravno. **3,6** Iz 40,3–5 § **3,7** Ivan fišje dä njimik pä ominj daje kä tražale pä jej sä lji bučazä sä lji kaznalaskä Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec sä skäpec dä la gnjevu alu Dimizov numa dakä vic fi bučuzac”. * **3,8** Äm original skrijä: “avec plodovur kari äs vredni dä änkäjalä.” Äm asta usporedbä ponašanja alu om sä uspoređulešçi ku plod. Ka kum dä la biljkä sä ašçaptä sä ajvi plod kari äj bun primjer dä aje biljkä aša dä la om kari zäšji kä su änkäjit, sä ašçaptä dä la jäl sä kušçi kum Dimizov svitešçi. [†] **3,8** Ili “Noj ščenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” [‡] **3,9** Säkure äj usporedba dä kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov äj ka omu kari u punji säkure pä korjenu dä ljemn.” § **3,14** nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva Ili “nu optužulec pä njime ku mišjuna numa sä kăpätac banj dä la jej.” * **3,16** Däzljigat žnirancurlje dä sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kä ala kari vinji äj maj mari, dä Ivan nuj vredan sä fijä robu aluj.

Abraham äj tata anostru![†] Ju vä zäk: Dimizov poçi dä m petrilješce räđika pä kupij alu Abraham!” ⁹ Mar aku säkure dä sudu alu Dimizov äj pusä sus sä taji dä m korjen ljemnu.[‡] Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ändärät šä värljit äm fok.

¹⁰ Gärmadä lu äntribat pä jäl: “Šje sä fäšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zäs: “Dakä avec dovä kămašä atunšje ämpärcäcävä ku ala kari nari njiš una. Dakä avec mämkari isto aša träbä sä vä ämpärcäc.”

¹² Akulo asre isto šä carinici kari ur vinjit sä sä bučežä šä jej lor äntribat: “Učitelju, šje sä fäšjenj?”

¹³ Ivan u äntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dä kitä šje avec pravo sä locä!”

¹⁴ Šä kätänjilje isto lor äntribat: “A noj? Šje träbä noj sä fäšjenj?”

Alor lju zäs: “Nu loc ku säla dä njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dä šjinjiva§ šä fijec zadovoljni ku plata avosträ!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dä ašçiptalur, šä sä äntriba äm su-flijčilje alor, nar puče Ivan sä fijä Mesija. ¹⁶ Ivan lju äntors vorba alu toc: “Ju vä bučez ku apä, ali unu

kari u vinji kari aj maj bälour da minji ša lu kari nu mes vredan sa aj ljeg žnirancurlje aluj.* Jäl vu bučuza ku Duhu Svänt ša ku fok.†
 17 Jäl cänji furka† am mäna aluj, ša jäl u čistili telekuš temeljito. Jäl u akulježi fajna am skladišta aluj, ali jäl u arđi jarba uskata am fok šje nu sa ašcinžji.”* 18 Ša am mulci poticajur svite alu lume ša alu carä dä Hir fälos.

19 Ivan lu fäkut dä njimik pä car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada başäcä alu fračisuš† isto aša ša dä alci stvarur relji šje u fäkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fäkut jäl u pus maj una: jäl u änkujet pä Ivan šje bučazä am cemicä.

*Ivan bučuza pä Isus
 (Mt 3,13–17; Mk 1,9–11)*

21 Känd asre totä lume bučuzač dä la Ivan, Isus isto are bučuzač. Känd Isus su arugat su däsväkut noru, 22 ša Duhu Svänt u vinjit žos pä jäl am formä dä purombu ša graj dä m nor u svätit: “Tu ješč Fišjoru amnjov pläkut! Tu ješč fulušuja ame!”

*Isus fišjoru alu Dimizov ša alu Adam
 (Mt 1,1–17)*

23 Aku Isus are hundiva trideset aj dä bätärn känd su apukat javno sa propovjedälaskä. Isus are cänut dä fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

24 Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,
 Janaj are fišjor alu Josip,
 25 Josip are fišjoru alu Matatija,
 Matatija are fišjoru alu Amos,
 Amos are fišjoru alu Naum,
 Naum are fišjoru alu Hesli,
 Hesli are fišjoru alu Nagaj,
 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,
 Mahat are fišjoru alu Matatija,
 Matatija are fišjoru alu Šimij,
 Šimij are fišjoru alu Joseh,
 Joseh are fišjoru alu Joda,
 27 Joda are fišjoru alu Johanan,
 Johanan are fišjoru alu Resa,
 Resa are fišjoru alu Zerubabel,
 Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,
 Šealtiel are fišjoru alu Neri,
 28 Neri are fišjor alu Malki,
 Malki are fišjoru alu Adi,
 Adi are fišjoru alu Kosam,
 Kosam are fišjoru alu Elmadam,
 Elmadam are fišjoru alu Er,
 29 Er are fišjoru alu Jošua,
 Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
 30 Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Elijakim,
 31 Elijakim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
 32 David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,

† 3,16 ku fok “Foku” aj usporedba ili dä 1) sud ili 2) dä čistilala † 3,17 vijača. Asta aj alat dä arunkala dä pšenica am zrak a zrna dä pšenica su odvojuli dä m pljevä. Zrnurlje äs grełji ša kađi đos a pljeva kari nuj bunä dušji väntu. Asta alat aj slično ka furka. § 3,17 “Teleku” aj lok hundä pšenica aj tari mult sa sa apušji šje träbä. “Čistilala” teleku značalešci kä aj gata ku žito: “sa završälaskä ku žito”. * 3,17 Ivan svitešci dä Krist kari u vinji sa sudulaskä ka kum jäl ar fi lukroju pä pä mät kari aj spreman sa odvujaškä zrnurlje dä pšenica dä la pljevä: “jäl cänji furka daje kä aj spreman” ili “jäl aj spreman sa sudulaskä ka kum lukroju pä pä mät aj spreman sa vijalaskä pšenica”. † 3,19 car Herod dä ränd kä jäl su lot una ku Herodijada başäcä alu fračisuš Herod Antipas su läsat dä la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mäščoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sa fijä una ku mujere alu fračisu dakä jäl inka kustä. † 3,32 Sala, Sala Orikič ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”.

Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala† are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 ArniŠ are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

*Draku aňšjarkã pã Isus
 (Mt 4,1–11; Mk 1,12–13)*

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su aňtors dãm rijeka Jordan, šã ãl dušje Duhu pãm pustinjur*
² cetrdeset zãlji, hundĩ u fost aňšjirkat dã la draku. ãm zãljiljelje nu u mãnkãt njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješc tu Fišjoru alu Dimizov zapovjedalešci alu petrilješce sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju aňtors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. ⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd cãj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju aňtors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešciã sã pã jãl služulešci!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješc tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu aňdelji aluj sã ãi pãzaskã’,

¹¹ šã ‘ãu dušji pã mãnã sã nu ãi luvešc ku pišjorilje ãm petrã.’”

¹² Isus aňtoršji vorba: “U zãs ãj ãm svãntã kenvija: ‘Nu aňšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toci aňšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

*Isus sã aňtoršji napoj ãm Galileja
 (Mt 4,12–17; Mk 1,14–15)*

¹⁴ Isus meržji ãm napoj ãm lok dã Galileja ãm puçere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšcitot ãm aje regijã. ¹⁵ Jãl aňvãca ãm sinagogurlje alor šã toc ãl slavale.

*Isus are mãnat dãm sinagoga
 (Mt 13,53–58; Mk 6,1–6)*

Š 3,33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orkic ave grãki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”. * 4,1 “Pustinjã” ãj lok hundĩ nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4,4 Pnz 8,3 4,8 Pnz 6,13 4,11 Ps 91,11–12 4,12 Pnz 6,16

¹⁶ Jäl u vinjit äm varuš dä Nazaret, hundi jäl u kriskut šä pä obiçaju aluj, jäl u mers sämbäta äm sinagogä. Šä su skulat sä čitalaskä.

¹⁷ U datä la jäl svitak† dä la proroku Izaija, a jäl u däsvkut svitku šä u aflat lok hundi skrijä:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj äj pä minji dasupra.

Däm ala ränd jäl mu izabralit‡ pä minji sä vä propovjedalaskä Hir fälos la särašj.

Jäl mu mänat pä minji sä spuj alu hej šje äs ljigac kä poçi sä fijä däsväkuc

šä lu orb kä poçi sä vadä

šä sä ðe slobodä alu hej tlačalic,

¹⁹ šä sä proglasalesk anu pljin dä milä alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u äncis svitku šä u dat äm napoj la pomoçniku šä u šäzut. Šä toc ku oçi äm sinagoga u mucät pä jäl. ²¹ Su apukat sä änceci: “Astäs asta sväntä karçi, kari ac auzät ku urečilje avoštiri, su ispunulitäsä.”

²² Jej toc sä ämira la toçi vorbilje dä milä šje kåde dä pä gura aluj. Šä jej su äntribat: “Nuj jäl fišjoru alu Josip?”

²³ Jäl lju zäs: “Äj una izrekä kari sigurno ac pripunji pä minji. A šä meržji: ‘Doktoru, äntämäçi pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzät, äm varuš dä Kafarnaum, fä šä aišje, äm kraju atov!” ²⁴ Šä jäl u zäs: “Anume, ju vä zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vä zäk, känd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äncis a ploje nu kåde tri aj šä šinšj lunj šä are mari fomi pä m totä pämäntu šä asre mulçi vadojur äm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mänat la njišj unu däm jej osim la vadoja äm Sarfata dapropi dä varušu Sidon. ²⁷ Isto aša äm

vreme dä prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm pämäntu dä Izrael. Šä njiš unu däm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Känd ur auzät, toc äm sinagogä asre tari mirgiš, ²⁹ jej sur skulat sus šä lur mänačulä afarä däm varuš. Jej lur dus pä jäl pä maj nalt ðal pä kari are varušu fäkut, äm namjerä sä äl ämpingä žos sä äl amori.Š ³⁰ Ali jäl u fužjit äntri jej šä u mers pä kalje aluj.

Isus u mänat afarä pä drak däm omula

(Mk 1,21–28)

³¹ Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Šä akulo sämbäta änväca. ³² Lume asre ämirac la änväcalä aluj daje kä vorba aluj asre pljinji dä puçeri.

³³ Unu däm ominjije äm sinagogä ave rov duh äm jäl, aje are drak. Šä jäl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus däm Nazaret, šje gändešci dä la noj? Aj vinjit sä nji uništilec? Ju šcuv benji šjinji ješč tu, tu Sväntu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pä frikä šä ju zäs: “Fi putuljit! Hajde afar däm omusta odma!” Drakula lu värljit pä omula žos äm nençe alu toc šä u jäšät afarä, šä njimik nu ju fäkut.

³⁶ Eje kari ur väzut asre tari ämirac šä zäšje una lu alt: “Šjefäldä vorba äj asta? Ku autoritet šä ku puçeri šä relji duhovur jašä afarä pä vorba aluj!” ³⁷ Hiru dä jäl u mers äm tot kotu dä regijä äntragä.

Isus ozdravalešci pä sokra alu Petar

(Mt 8,14–17; Mk 1,29–34)

³⁸ Känd u fužjit däm sinagogä jäl u mers la Šimun akasä. Akulo asre sokra alu Šimun äm pat biçagä ku fok mari äm je. Šä jej lor äntribat pä jäl sä äj ažuçi. ³⁹ Isus u mers la

† 4,17 “Svitak” znaçalešci kä äj skris karçi pä pelji dä vakä. ‡ 4,18 Točno znaçalešci “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1–2 4,26 1 Kr 17,8–16 4,27 2 Kr 5,1–14 § 4,29 Lume däm Nazaret asre tari uvredljivi daje kä Isus lji spunje däm karçe sväntä hundi Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušci karçe sväntä dä kit numa la židovur.

je u lot pã frikã pã foku šã foku u lãsatu. Je odma su skulatãsã šã su apukat sã lji poslužulaskã.

Isus ozdravalešci pã mulc

⁴⁰ Mar kãnd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaš dãm mulci bičišugur lJOR adus la jãl. Šã jãl lju ãntrimat aša dã jãl punje mãnjlilje aluj pã jej unu pã kići unu. ⁴¹ Mulc dãm jej ave drašj ãm jej šã kum jãše afarã, drašjije dãm jej mužje: “Tu ješc Fišjoru alu Dimizov!” Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãđe sã svitaskã kã jej šcije ka jãl ãj Krist.†

Hir fãlos sã širelešci pãm Judeja (Mk 1,35–39)

⁴² Mar kum vinje zuva jãl u fužjit dãm kasã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, šã kãnd lor aflatã gãnde sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej. ⁴³ Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alčilje varušur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.† Dãm asta rãnd am fost mãnãt pã pãmãnt.”Š ⁴⁴ Šã aša u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan

(Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)

¹ ãm una zã Isus stãce lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov. ² Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãš čistile mrežurlje. ³ Jãl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jãl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

* **4,40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kađi žos pã nãm adauza kãnd sorilje kađi žos. † **4,41** Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. † **4,43** Kraljevstvo značalešci pã asta lok ãj hunđi ominji ãnkređi ãm Dimizov. Š **4,43** Dimizov u dat zadatak sã spujã dã jãl šã lu mãnãt pã Isus pã pãmãnt * **5,1** Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero. † **5,8** Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. † **5,10** Šimun u sviti dã Isus la ominj. **5,14** Lev 14,2–32

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Šimun. “ãmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.” ⁵ Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopce šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.” ⁶ Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešc, atit dã mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã alčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešc dã maj šjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jãl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknalešcići dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”† ⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešc ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”†

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu šã lor sljedilit pã jãl.

Isus ozdravalešci pã om ku gubã (Mt 8,1–4; Mk 1,40–45)

¹² Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl šã su arukãnt pã đinućiš ãm nenće aluj šã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vuješc, tu mã poc ãntrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknult, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã dãnturdata guba lu lãsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulã sã nu spujã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi

trăbuji să adușj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

¹⁵ Svat dã jãl su širilit maj pã dãparci, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã puã ureci la jãl, šã sã fijã ozdravalic. ¹⁶ A jãl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminici.

*Pučeri alu Isus sã jerci grehurlje
(Mt 9,1–8; Mk 2,1–12)*

¹⁷ Åm una zã, Isus ånvãca, ave åm nenici pã mulc farizej šã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toci kumpãnjilje dã Galileja šã Judeja šã dãm Jeruzalem. Puçere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã biçež. ¹⁸ Atunșje șjeva ka ominji ur vinjit šã adușje pã om kari nu puçe sã umblji. Šã jej gãnde sã ål adukã la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pã hundĩ sã ål adukã åm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatã sã pã krov šã lor slãbuzãt åm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nençe alu Isus.

²⁰ Kãnd u vãzut ånkriđala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ås jirtaci.”

²¹ Pã eșce vorbi farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Șjinji åj omusta șje sviteșci aša protiv dã Dimizov? Șjinji osim dã Dimizov poçi sã jerci grehurlje?”

²² Isus șcije șje sã gãndeșci, šã jãl lju zãs: “Adãșje vã åntribãc eșce stvarur åm sufliçilje avoștri?”

²³ Șje åj maj ușuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtaci!’, ili sã zãșj: ‘Skolãci šã umblã?’ ²⁴ Ali numa sã șcijec kã Fișjoru alu Omu ari autoritet aișje pã pãmãnt sã jerci grehurlje. Dakã zãk alu fișjoru kari nu poçi sã umblji: ‘Skolãci, jec patu šã duçi akasã!’”

²⁵ Šã odma su skulatã sã šu lot patu pã șje are pã koșci, šã u fužjit akasã, šã pã kalji slavale pã Dimizov. ²⁶ Šã

toc akulo asre åmirac, šã jej slavale pã Dimizov. Šã ku åmiralã svite: “Astãs anj vãzut șjeva tari mari!”

*Levi (Matej) sljedileșci pã Isus
(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)*

²⁷ Dã pã aje Isus u jișãt afarã šã lu vãzutulã pã carinikș șje sã çima Levi,* jãl šãđe åm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedileșci mã pã minji!” ²⁸ Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, šã lu sljedilit.

²⁹ Atunșje Levi åm kasa aluj u fãkut mari slavãlalã pãntru jãl; ku jej šãđe mulc carinici šã alci la masã.

³⁰ Farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adișje mãnkcã šã bijec ku carinici šã ku greșnici?”

³¹ Isus u åntors vorba: “Eje kari ås sãnãtoș nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ås biçež. ³² Ju nam vinjit sã çem šã sã åntork pã pravedni, nego pã greșnã.”

*Usporedbur dã post
(Mt 9,14–17; Mk 2,18–22)*

³³ Jej atunșje jarã u zãs: “Uçenici alu Ivan šã alu farizejilor postuleșci mulci rãndur šã sã arogã, ali učenici atej mãnãnkã šã be. Adãșje åj aša asta?”

³⁴ Isus u åntors vorba: “Puçec sã punjec pã goșc dã nuntã sã postulaskã kãnd åj mladoženja ku jej?”

³⁵ Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot åndãrãt dã la jej, šã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã šã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fașji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col. ³⁷ Njime nu varsã nov vinu åm bãtãrnã šã mari çturica;† nov vinu ar puknji åm çturica šã sar vãrsa

Ș **5,27** Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ås izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Eșce poreznici as re nepoșteni ur furat banj alu Izraelci. * **5,27** Levi åj ista osobã șje åj šã Matej. † **5,37** Çturica åj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundĩ sã bagã strugur šã atunșje sã fașji vin.

vinu, a četurica ar propadnuli.†
 38 Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat ãm novã četuricaš. 39 Šã njime dã pã šje u be vin bãtãrn nu gãndẽšci sã be nov, kã zãšji: ‘Bãtãrn ãj dãstul dã bun.’”*

6

Isus ãj Domnu dã sãmbãta (Mt 12,1–8; Mk 2,23–28)

1 Un datã pã zuva dã sãmbãta Isus trãšje pãm šjeva ka poljã dã pšenicã. Učenici aluj ur skos pšenicã šu u ribile ku mãnjlje šã mãnka. 2 Ali orikic dã farizej ljur zãs alor: “Adãšje fãšjec šjeva šje nu ãj ku zakonu ãm tokmã pã zuva dã sãmbãta?”*

3 Isus ju ãntors vorba: “Nac čitalit ãm Svãntã kenvija, šje u fãkut David kãnd are jãl šã učenici aluj flãmãnš?

4 Kum ur tunat ãm kasa alu Dimizov, David šã u lot pita kari are pusã ãndãrãt dã žrtvã, kari čar poči popã sã mãnãšji, šã su umpãrcãt dãm pite ku urtašji?” 5 Atunšje jãl lju zãs alor: “Fišjoru Omuluj ãj Domnu dã sãmbãta.”

Isus u ozdravalit mãnã njimurogã (Mt 12,9–14; Mk 3,1–6)

6 Pã alta zuva dã sãmbãta jãl u mers ãm sinagogã šã su apukat sã ãnveci. Akulo are om alu kari are mãnã njimurogã.† 7 Šã učitelji dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sã ujta pã jãl sã vadã dakã lu ãntrimalã jãl pã zuva dã sãmbãta. Šã jej dabe šjeva ašcipta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv dã jãl. 8 Jãl šcije šje sã gãndẽšci, šã u zãs alu omuluje ku mãnã njimurogã: “Skolãci šã hajd dã dã nenci.” Jãl su skulat šã stãce akulo.

9 Isus atunšje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã ãntreb, ãj benji sã fašj benji pã zuva dã sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uništilaskã?” 10 Atunšje su ujtat okolo pã tot omu, šã jãl u zãs alu omuluje: “Mãcešcic mãnã!” Jãl u fãkut aša, šã mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã. 11 Ali jej asre tari mirgiš šã sur apukat sã svitaskã šje sã fakã alu Isus.

Isus aš akulježi pã apostoli aluj (Mt 10,1–4; Mk 3,13–19)

12 Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, šã jãl u fost akulo totã nopce ãm aruguminçi la Dimizov. 13 Haje zua jãl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jãl pã kari lju akuljes šã lju čimat apostoli. 14 Ešce asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, šã fračisu Andrija,

Jakov šã

Ivan,

Filip šã

Bartolomej;

15 Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

16 Juda fračisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešci dã nagradur šje u fi (Mt 4,23–25; 5,1–12)

17 Kum vinje ku jej ãm napoj žjos, jãl u stat pã čistinã dã đal hundi asre grupa dã učenici aluj šã mari gãrmadã dã lumi sur akuljesãsã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuš Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varušurlje lãngã more. 18 Jej ur vinjit šã ãl punje ureci, šã sã fijã ozdravalic dãm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur ãm jej. 19 Mulc gãnde

† 5,37 Kãnd nov vinu su ãnãkrit ar krišce, ar rupe bãtãrnji čaturicurlje kã nar puce maj sã sã mãcaskã. § 5,38 Strugulje kãnd sã punji ãm četurica atunšje krešci una ku pelje dã životinjã šã atunšje sã fašji ãm vin. *

5,39 Asta svat spunji dã ãnvãcala kum bãtãrnji ãnvãca ku hej kari vodulesci sã ku Isus kum ãnvãca. Aje ãj kã ominji kari ãs ãnvãcac pã ãnvãcala bãtãrnã, nari vojã sã sã ãnveci novi stvarur šje Isus ãnvãca. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cãnje kã maj mik lukru ku mãnjlje sã trljãlešc fãn ãm zuva dã sãmbãta ãj protiv zakon. 6,3 1 Sam 21,1–6 6,4

1 Sam 21,1–7 † 6,6 Mãnã alu njimurog are desna.

să puja mǎna pǎ jǎl daje kǎ pučeri fuže dǎm jǎl șǎ puce pǎ toc sǎ lji iscjelilaskǎ.

²⁰ Atunșje su ujtat ǎm oč pǎ učenici aluj șǎ u svătit:

“Ănfălușăcǎvǎ voj kari șcec sǎrașj kǎ kraljevstva alu Dimizov aj avostrǎ.

²¹ Ănfălușăcǎvǎ voj kari șcec flămănz, kǎ vic fi sătuj.

Ănfălușăcǎvǎ voj kari plănžjec, kǎ voj vic răđi.

²² Ănfălușăcǎvǎ voj kari șcec mǎrzălic, rușunac șǎ mǎnac ku relji dǎ rǎndu alu Fișjoru Omuluj.

²³ Kǎnd u vinji zue, ănfălușăcǎvǎ șǎ sǎrec pǎm sus dǎ fălușăjǎ. Kǎ sigurno nagrada avostrǎ u fi mari ǎm nor. Haleluja! Nus are așa șǎ proroci tretiralicǎ dǎ la moșurlje alor!

²⁴ Ali jao avovǎ, kari șcec gǎzdașj, kǎ ac apukat utjehǎ!

²⁵ Jao avovǎ kari șcec sătulj, kǎ voj vic fi flămănz.

Jao avovǎ kari aku răđec, kǎ voj vic žalali șǎ plănžji!

²⁶ Jao avovǎ dǎ kari toc benji sviteșci, așa isto fișjec pǎ mișjinjoș pro-rokur, moșurlje alor kari așa fișjec.”

Isus ănvacǎ șǎ plășjenj pǎ dužmanji anoștri

(Mt 5,38–48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mǎ punjec ureci, vǎ zǎk: ‘Plășjecǎvǎ pǎ dužmanji avoștri. Fășjec benji alor kari vǎ mǎrzăleșci. ²⁸ Blagoslovulec pǎ eje kari vǎ blastǎmǎ! Arugăcǎvǎ dǎ eje kari relji vǎ kivinjeșci. ²⁹ Hǎl kari či luveșci pǎșci una parci dǎ ubraz, ămbijǎ șǎ haje parci atunșje. Șǎ alu hǎl kari ac je șuba nuj branalec șǎ ăc

je șǎ kǎmașǎ. ³⁰ Dǎ alu toc, șje șjeri dǎ la činji. Dakǎ je șjinjiva șjeva șje ăj atov, nu șjire șǎ ac đe ăm napoj.

³¹ Așa maj, fășjec alu altora kum ac gǎndi șǎ vǎ fakǎ avovǎ.

³² Dakǎ plășjec numa pǎ eje kari vǎ plașji pǎ voj, șjefăldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Ka șǎ čak șǎ greșnici plașji pǎ eje kari lji plașji pǎ jej.

³³ Șǎ dǎkǎ fășjec numa benji alu eje kari fașji vovǎ benji, șjefăldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Čak șǎ greșnici fașji aje. ³⁴ Dakǎ dǎđec kečinj alu alor dǎ la kari așcriptăc șǎ vǎ ăntorkǎ ăm napoj, șjefăldǎ hvalǎ vic

kǎpǎta? Čak șǎ greșnici dǎ kečinj alu greșnici șǎ potǎ ăm napoj șǎ kepiči kit lju dat.

³⁵ Plășjec pǎ dužmanji avoștri, ažuțăcǎlji șǎ dǎđec kečinj, ali nu așcriptăc șǎ vǎ ăntorkǎ ăm napoj. Atunșje voj vic kǎpǎta mari nagradǎ șǎ voj vic fi čimac fișjori alu Maj Mari† Dimizov§ daje kǎ jǎl aj bun alu nezahvalni șǎ alu ubraznjiș.

³⁶ Fijec miloș kǎ jǎl Tata dǎm nor ăj pljin dǎ milǎ.”

Isus nji ănvacǎ kum șǎ izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1–5)

³⁷ “Nu sudulec pǎ njime, șǎ njime nu vu suduli pǎ voj. Nu osudulec pǎ njime, șǎ njime nu vu osuduli! Jirtăc șǎ vu fi jirtat. ³⁸ Dǎđec șǎ vu fi dat bunǎ merǎ astrănsǎ, zdrănșinatǎ șǎ tari multǎ u fi vǎrsatǎ ăm saku avostru.* Kǎ ku ista mjerǎ șje voj dǎđec vu fi datǎ.”

³⁹ Jǎl lju spus izrekǎ: “Poči unu orb șǎ adukǎ dǎ mǎnǎ pǎ altu om orb? Nar kǎđe jej amăndoaj ăm gropǎ? ⁴⁰ Učeniku nu poči fi maj mari dǎ učitelju. Jǎl u fi ka učitelju aluj kǎnd su vjezbǎli dǎstul dǎ benji.†

† **6,35** Maj Mari Dimizov značaleșci kǎ jǎl ăj tari mari șǎ glavni. § **6,35** voj vic fi čimac fișjori alu Maj Mari Dimizov dakǎ či ponașaleșc ka Dimizov. * **6,38** Isus dǎ primjer kum kǎnd kumpir șjeva hǎl kari vinđi cu da maj mult dǎ kit șje aj pǎlčit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult.

† **6,40** Omu trǎbǎ șǎ fijǎ tari oprezan kǎnd ăș je pǎ učitelj, kǎ jǎl u fi atunșje kǎ učitelju. Dakǎ učitelju krivo ănvacǎ daje kǎ ăj duhovno orb, u fi prevaren șǎ učeniku.

41 Adășje vă ujtăc tot la cupljigă
ăm oču alu urtaku, a ăm oču atov
nu ves dărab dă ljemn? 42 Kum
poc zășji alu urtaku: ‘Lasămă să
skot cupljigă dăm očuc’, kănd nu
ves dărăbu mari dă ljemn ăm oču
atov? Licemjeru, elși skočec dărăbu
dă ljemn dăm očuc, kapu vi puče
maj benji să skoc cupljigă dăm oču
alu urtaku.”

*Isus ănvacă șje svitenj ăj ăm
suflijit*

(Mt 7,17–20; 12,34–35)

43 “Tot bun ljemnu ari bun plod,
șă tot ljemnu kari nuj bun, fașji nu
bun plod. 44 Tot ljemnu ăj kunuskut
dă pă plod șje fașji. Așa lume nu
akulježi smokvur ili strugur dăm
mărșunj.† 45 Om bun fașji bunji
stvarur daje kă ari bună suflijit, ali
hej rov fașji stvarur relji daje kă
suflijitu lji rov. Gura svitești, dăm șje
ci suflijitu pljin.”

*Om kari ăj mudar askultă șje Isus
ănvacă*

(Mt 7,24–27)

46 “Șă dășje mă čimăc: ‘Domnu!
Domnu!’, a nu fășjec șje vă zăk?
47 Ju vuj spunji kum ăj om kari vinji
la minji să puji ureči la vorba ame,
șă askultă: 48 Jăl ăj ka omu șje u
gradalit kasa șă u kapalit adănkă să
pujă temeljurlje pă petră. U vinjit
poplava șă u luvit apa ăm kasa șă
njiș nu su zdrăňjinat daje kă are
benji gradalită. 49 Ali ala kari auzăt
șje am zapovjedalit a nu făkut aje ka
omu șje u gradalit kasă pă pământ
făr dă temelj. Atunșje u luvit apă ăm
kasă, su răsăpit dăm turdată șă u
fost răstunată dokraja șă čar gunojă
u rămas.”

† 6,44 Ponașalala alu om arată șjefăldă ăj om, șjefăldă aj suflijitu aluj. * 7,2 Stotnik ăj rimski
vojnîk kari zapovjedalești alu 100 vojnîkur. † 7,3 Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj,
șă kă aj dapropi, kă să ăntors ăm Kafarnaum. † 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik
gănde kă Isus ar punji ureči la molbă dakă židovi lor ăntriba. Anume, židovi șă rimski vojnîci asre
neprijateljî. § 7,6 Židovi nar tuna ăm kasa alu hej kari nus Židov să nu fijă neprijateljî
Dimizov. * 7,8 Așa ka stotnik kum ari autoritet să naredilaskă alu kătănjilor, Isus ari autoritet
să naredilaskă alu bičișug să nestalaskă. † 7,9 Isus očektivăle dă la Židov să ajvi dăstafel vjeră
alu nu ave. Jăl nu očektivăle dă la hej kari nus Židov să ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave.

7

*Isus u ozdravalit pă sluga alu
stotnik*

(Mt 8,5–13; Iv 4,43–54)

1 Kănd u fost gata ku svatu șje
svite alu lumi, jăl u mers ăm varuș
dă Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik*
kari ave sluga pă kari ăl cjenile șă
kari are așa bičag dă are pă morči.
3 Stotnik u auzăt da Isus† șă u mănăt
pă orikic Židov† kari asre glavni la
jăl, șă să să arožji, să vijă să ăntremi
pă sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus
șă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u
zăs: “Omusta anume zaslužulești să
fașj aje pănturu jăl 5 daje kă plașji pă
narodu anostru, șă jăl ăj ala kari u
făkut sinagogă pănturu noj.”

6 Isus u mers ku jej. Šă jăl
no mers dăparči dă la kasa, kănd
stotnik u mănăt pă urtașji aluj să
zăkă: “Domnu, nu či činji să vij ăm
kasa ame kă ju nu mes vredan să
vijă tu dăsup krovu amnjov!§ 7 Kă
njiș ju nu mă smatralăsk kă mes
vredan să vjuv la činji. Așa numa
ză vorba dă pă loku hundi ješč șă
sluga amnjov u fi ăntimat. 8 Kă šă
ju mes kătănă kari trăbă să apukă
zapovjedur dă la vođa amnjov, ka
kum am kătănj dăsupă minji kari
trăbă să mă askulči. Ju kănd za-
povjedalaskă alu unu: ‘Duči!’, șă jăl
merži, șă alu aluje: ‘Hajdi!’, șă jăl
vinji, șă alu sluga amnjov kănd ăj
zăk: ‘Fă asta!’, șă jăl fașji.”*

9 Kănd Isus u auzăt aje șje u
zăs, jăl su ămirat, șă su ăntors la
gărmadă șje ăl sljedile șă jăl lju zăs:
“Ju vă zăk kă njiș pă unu Židov dăm
Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”†

10 Kănd heje mănac dăla stotnik su

ăntors akasă, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

Isus u skulat pã om mort

¹¹ Dã pã aje, Isus u mers ãm varuș șje sã çamã Nain.† Uçenici aluj șã gãrmadã dã lumi umbla dã pã jãl.

¹² Ali kum ur vinjit dã apropi la ușa dã varuș, u vãzut kum dușje pã om mort sã ãl ãngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, șã je ave çar unu fișjor. Șã la mãmãnci mãmžje multã lumi. ¹³ Kãnd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, șã ju zãs: “Nu plãnžji.” ¹⁴ Atunșje jãl u pus mãna pã kãrpașo, § șã ominji șje ãl dușje u stat. Atunșje jãl u zãs: “Fișjorulji, ju ac zãk: ‘Skolãci!’” ¹⁵ Șã omu mort su skulat șã su apukat sã svitaskã șã Isus lu datãlã la mumãsa.

¹⁶ Mari frikã u kãzut pã jej toc șã su apukat sã hvalalaskã pã Dimizov, șã zãșje: “Mari prorok u vinjit ãntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuçi alu lume aluj.”* ¹⁷ Șã hiru dã asta u mers ãm Judeja șã okolo.

Ivan Krstiteľ ãntriba dakã u vinjit Mesija

(Mt 11,2–11)

¹⁸ Uçenici alu Ivan† ãj spunje dã kutotu șje sã dogadãle. Kapu Ivan u çimat pã doj uçenikur aluj ¹⁹ șã lju mãnat la Domnu sã ãl ãntrebi: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã așçiptãnji pã altu?”†

²⁰ Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan șje buçazã nju mãnat sã çi ãntribãnji: “Jeșc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã așçiptãnji pã altu?”

²¹ Isus baș ãntrima atunșje pã multã lumi dãm biçișugur, mukur șã lji oslobodule dãm rov duh, șã alu mulc ominj orb lji dãde sã vadã dãm tot sufljitu. ²² Isus lju ãntors vorba: “Dușjec ãm napoj la Ivan șã spunjecãj șje ac vãzut șã ac auzãt, șje ãm fãkut: kã orbi ãs ãntrimac, șã poçi viđe, șlagãrzãci poçi umbla, gubavci sã çistileșçi, șã surži poçi sã audã, morci sã skolã ãm kust, șã alu sãrașj propovjedaleșçi Hir fãlos. § ²³ Șã blagoslovulit ãj om kari nu aflã njimika ãm minji șje poçi uvredãlaskã.”

Mudrã ãnvãcala alu Isus șã alu Ivan șje Buçazã

(Mt 11,12–19)

²⁴ Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ãndãrãt, Isus su apukatãsã sã spujã alu gãrmadã dã Ivan: “Șje ac mers sã viđec ãm pustinjã? Trskã kum sã ljagãna pã vãnt? Naravno kã nu! ²⁵ Ili șje ac mers sã viđec? Atunșje ac mers sã viđec kum ãj ãmbãrkatã ãm șjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu!* Eje kari ãs mãndru ãmbrãkac șã kustã ãm luksuz, pã eje lji puçec afla ãm palaçur dã kraljur. ²⁶ Atunșje șje ac mers sã viđec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, șã maj mult dã prorok! ²⁷ Jãl ãj om dã kari aj skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Ujtãcãvã, asta ãj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã ãm nençi kalje ata.’†

²⁸ Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãsã, nu are maj mari dã kit

† **7,11** Asta ãj lok dapropi hundji prorok Elizej u riðikat dãm morc pã unu fișjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãçi la 2 Kr 4,8–37). § **7,14** Kãnva kãrpașo are dãsvãkut șã are tari ușuri.

* **7,16** Ominji gãnde kã Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ãm Kenvija bãtãrnã u riðikat dãm morc (1 Kr 17,17–24; 2 Kr 4,18–37). † **7,18** Ivan Krstiteľ u fost ãm çemicã.

† **7,19** Židovi oçekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalaskã dã la rimska vladavina, a nu numa sã fijã duhovni Spasitelj. Ivan kunușce proroçanstva dã Mesija ka kum șçije șã Iz 42,7; 61,1–2 (ujtãçi Lk 4,18–19). Așa u oçekivalit Isus sã fijã kralj, a pã Ivan șã pã alci ominj kari ãs pravedni sã lji lași afarã dãm çemicã, a sã lji kaznalaskã pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtãçi kum Ivan propovjedaleșçi ãm Lk 3,9, 16–17), ali njimika inka nu su dogudulit. § **7,22** Eșce stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl ãj Mesija, kum ãj ãm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ãm asta stih: Iz 29,18–19; 35,5–6; 61,1–2.

* **7,25** Ivan purta urãçi colji (Mt 3,4). † **7,27** Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripreмили kalje alu Isus ãj Ivan. **7,27** Mal 3,1

dă Ivan. Ali majmikă ăm kraljevstva alu Dimizov aj maj mari dă jăl!”†

29 Toc kari u auzăt ur priznalit kă šje Dimizov ănvacă aj benji, čak šă carinici. Eje ăs kari Ivan lju buczuzat. 30 Ali farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pântru jej. Jej ur odbjilit să lji bučeži Ivan.

31 Isus u zăs atunšje: “Ku šje să usporedilenj pă ešće ominj ăm asta vremi? Kum samănă jej? 32 Jej ăs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešci, kari šađi pă trg, šă să čamă una pă alt:

‘Kănd anj kăntat pântru voj,
voj nac žukat,
šă kănd anj kăntat trišč kănciši
pântru voj,
voj nac plăns!’

33 Aša kănd u vinjit Ivan šje bucază jăl nu mănka pită njiš nu bije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak ăm jăl!’ 34 Šă ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd šă butor, urtaku lu carinici šă alu grešnici!’ 35 Ali mudrostu alu Dimizov su arătata kă aj anume dă la toc kari u apukat.”§

Isus ănvacă: alu šinji aj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji

(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9; Iv 12,1–8)

36 Unu dăm farizej Šimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă šu aflatusă lok la masă.* 37 Dăm turdată u vinjit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl aj akulo šă kă mănănkă la farizej,† šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă u jagă dăm

petră. 38 Je u stat dănapoju aluj, la pišjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunšje su apukat să aj spelji pišjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să aščargă pišjorilje ku păru alji. Je aj săruta pišjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

39 Kănd u văzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl să ăngănde ăm jăl săngur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je aj tari grešnă mujeri.”

40 Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zăs: “Učitelju ză.”

41 Isus u vorbit: “Are om kari dăđe kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalănt pedeset banj dăm aržjint.†

42 Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să aj ăntork, šă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să ăl plakă maj tari?”

43 Šimun ju ăntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.”

44 Atunšje su ăntors la mujere šă jăl u zăs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit ăm kasa ata ali nu maj dat apă pântru pišjorilje amelji,§ a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku păru alji. 45 Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surătata pišjorilje dă kănd u vinjit ăm nontru, no stat să mă sărući. 46 Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. 47 Dăm asta rănd ju ăc zăk cijă: ‘Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucăn mu arătata plăkătură.’”

† 7,28 Ivan u ispunulit proroštvo kă jăl u pripremilit kalje alu Isus. Jăl nu văzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă šje Isus u uskrsnulit, atunšje hej kari su obratalit dă pă šje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan. § 7,33 Mt 3,4 § 7,35 Hej kari u apuka pă Ivan šă pă Isus su arăta kă ănvăcala aj mudră. * 7,36 Are običaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec šăđe đos kănd jej as re pă košci lji are măndru la masă. † 7,37 Are običaj ăm aje vremi kă alci puće să să ujci kănd jej asre la večeră a jej nu mănka. † 7,41 Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik. § 7,44 Ăm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pišjorilje kă jej umbla pă drikur kari asre pljin dă prašină.

48 Atunšje u zās alu mujere: “Grehurlje atelji ās jirtaci.”

49 Atunšje eje kari asre la masā ku jāl sur apukat sā svitaskā una ku alt: “Šinji ar puće asta sā fijā kari šā grehurlje jartā?”

50 A jāl u zās alu mujere: “Ānkriđala ata ću spasalit. Dući ām putuljalā.”

8

Isus propovjedalešći pām mulči lokur

1 Dā pā aje, Isus u mers pām alčilje varušur šā satur, sā propovjedalaskā šā sā svitaskā dā Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dā pā jāl, 2 šā šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dām rov duhur šā dām bičišugur: Marija (kari are dām varuš Magdala, kari u mānat sedam drašj dām je), 3 Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, šā mulči alčilje cāngāšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samānā (Mt 13,1–17; Mk 4,1–12)

4 Mari gārmadā sā akuljiže šā lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātit alor ku usporedbā 5 “Om šje samānā u mers sā seminji samānca aluj. Šā kum samāna orikiči dām samancurljelje u kązut pā kalji. Šā samānce are kālkatā, pān šje nor vinjit vrabujilje šā lju mānkalji. 6 Šā orikiči ur kązut āntri petri šā jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā. 7 Šā orikiči samāncur ur kązut āntrā māršunj šā u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunji. 8 Šā orikiči u kązut pā bun pāmānt, šā u kriskut šā u avut sto rāndur majmult.” Kānd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći sā auzāc!”

8,10 Iz 6,9 * 8,15 Bun sufljit: āj sufljit kari āj spreman sā audā vorba alu Dimizov, šā sā u askulči.

Isus objasnalešći šje značalešći usporedba dā om kari samānā (Mt 13,10–23; Mk 4,10–20)

9 Učenci aluj lor āntribat pā Isus atunšje, šje značale usporedbe. 10 Isus u zās: “Avovā Dimizov u dopustulitā sā prišjipec tajnurlje dā kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābā sā sā spujā ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaija:

Ās eje kari sā ujtā
ali nu veđi,

kari auđi
ali nu prišjepi.

11 Aku usporedba značalešći asta: Sāmānca āj ka Vorba alu Dimizov. 12 Sāmānca kari āj pā kalji, ās ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šā lji je vorba āndārāt dām sufljičilje alor, sā nu potā ānkradā sā nu sā spasalaskā. 13 Aje samānca āntri petri ās la ominj kari auđi Vorba šā u apukā ku fālušājā ali nari korjen. Jej ānkredi nu dā lungat šā atunšje ām vreme dā ānšjirkalā jej kađi āndārāt. 14 Sāmānca kari u kązut āntri māršunj šā ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sā astrānži ku brigurlje ām kust, šā dā gāzdāšije, šā žāndur ām kust, šā eje nu adušji bun plod. 15 Ali samānca kari kađi pā bunā pāmānt aje eje ominj *kari auđi Vorba šā u cānji ām sufljitu bun, jej ās ustrajni šā u adušji bun plod.”

Kum prišjipenj istina alu Dimizov (Mk 4,21–25)

16 “Njime nu acācā lampā sā u pujā dāsup ter ili dāsup pat. Nu, jāl u punji pā sviječnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru 17 atunšje kutotu šje āj aku askuns, šā šje āj pā askuns fākut, kutotu u jāšā afarā. 18 Daje pāzec kum auzāc. Kā šinji ari ju fi dat maj mult, šā šinji

gođe nari njimika, dă la jăl u fi lot čak šă aje cară šje samănă kă ari.”†

Familija alu Isus ăš eje kari kustă vorba alu Dimizov

(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumăsa šă fracı să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropi dă jăl dă rănd dă gărmaďă. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata šă fracı atej stă afară ċi ašċaptă.”

²¹ Isus lju u zăs: “Mama ame šă fracı amej ăš eje kari auďi Vorba alu Dimizov, šă u kustă.”

Isus putulješċi oluje

(Mt 8,23–27; Mk 4,35–41)

²² Una ză Isus šă uċenici aluj ur tunat ăm ċamac šă să mergă pă alta parċi dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parċi!” Aša sur maknulit dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku văntu una su slăbuzăt pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor sku-latulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu văntu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. ²⁵ “Hunďi vi ănkriďala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinjı ăj asta čak šă văntu šă valuvurlje ăl punji ureċi pă jăl kănd zapovjedalešċi?”

Isus mănă pă drašj dăm om

(Mt 8,28–34; Mk 5,1–20)

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parċi dă Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pă pămănt, ju vinjit dăďănenċi om

dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dăďănenċi la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešċ dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la ċinji să nu mă muċulešċ!” ²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănat ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să ješi afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum ċi ċem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drašj asre ăm jăl. ³¹ Šă jej sur arugat la Isus să nu lji ċe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.‡

³² Akulo are mari stadă dă poršj šje mănka pă parċe dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. ³³ Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmaďă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat. ³⁵ Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăde la pišjorilje alu Isus ku fire săntosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikușat. ³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u oslobodulešċi pă omu ku drašj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm drašj să aruga la Isus:

† **8,18** Jasno ăj dăm kontekst kă Isus svitešċi dă prišjipală šă dă ănkriďală. Asta znaċalešċi: “Šinjı goď ari prišjipală šă ănkriďală ju su da maj mult prišjipală. Šinjı goď nu ari prišjipală u zgubi šă haj šje ari šă prišjipala šje u ari u zgubi šă prišjipala šje jăl găndešċi kă ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ănkreďi ăm istină ur prišjipe šă maj mult. Dimizov u fašji dă hej kari nu ănkreďi ăm istină, jej nu u prišjepi istina njiș haj pucun šje jej găndešċi kă jej prišjepi.” ‡ **8,31** Gropă făr dă dno dă drašj

“Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mǎnat șǎ ju zǎs: ³⁹ “Dući ǎm napoj akasǎ, șǎ spunji alu toc kutotu șje Dimizov u fǎkut dǎ činji.” Așa u mers akasǎ șǎ u șirilit ǎm varuș kutotu șje Isus u fǎkut pǎntru jǎl.

Mujere kari are bičagǎ u fost sǎnǎtosǎ

⁴⁰ Gǎrmadǎ are akulo sǎ ǎl pozdravalaskǎ pǎ Isus kǎnd su ǎntorsusǎ pǎ alta parçi dǎ jezero, jej toc tari ǎl așcipta pǎ jǎl. ⁴¹ Atunșje su pojavalet om kari sǎ čima Jair vođa dǎ sinagogǎ. Jǎl u vinjit la Isus șǎ u kǎzut žos la pișjorilje aluj șǎ sǎ aruga la jǎl sǎ vijǎ la jǎl akasǎ daje kǎ ⁴² jedina fata aluj dǎ dvanaest aj (12) dǎ bǎtǎrnǎ are pǎ morçi.

Isus u mers dǎ pǎ Jair kǎnd mulc sǎ ǎmpinžje sǎ fijǎ dapropi dǎ jǎl. ⁴³ ǎm gǎrmade are mujeri kari kǎrvarale dvanaest (12) aj șǎ je u čiltit kutotu șje ave pǎ doktor ali no aflat pǎ njime kari ar puće sǎ u ozdravalaskǎ. ⁴⁴ Je u vinjit pǎ dǎnapoj șǎ su apukat pus dǎ cola alu Isus, șǎ sǎnžilje u stat sǎ kuri.

⁴⁵ “Șinji u pus mǎna pǎ minji?”, u ǎntribat Isus.

Toc zǎșje kǎ nu ur pus. Atunșje Petar u zǎs: “Domnu, tu vejs kum sǎ ǎmpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zǎs: “Șinjiva u pus namjerno mǎna pǎ minji kǎ ǎm sǎmcǎt pućere kum jașǎ afarǎ dǎm minji.”

⁴⁷ Kǎnd u vǎzut mujere kǎ majmult nu poći cǎnje ǎm je, je u vinjit ǎm nenći trǎmurǎnt dǎ frikǎ, u kǎzut ǎm njenće alu Isus șǎ u spus la toc adǎșje u pus mǎna pǎ jǎl, șǎ kum u fost ozdravalitǎ dǎm turdatǎ.

⁴⁸ Isus u zǎs: “Fato, ǎnkričala ata ču ozdravalit. Dući ǎm putuljalǎ!”

Isus u skulat dǎm morçi pǎ fata alu Jair

⁴⁹ Kǎnd Isus svite ku mujere, glasniku dǎm kasa alu vladaru dǎ sinagogǎ u vinjit șǎ u zǎs: “Fata ata ǎj mortǎ. Nu ǎl gnjavali pǎ učitelj!”

⁵⁰ Kǎnd u auzǎt Isus aje, jǎl u zǎs alu Jair: “Nuc fijǎ frikǎ! Numa ǎnkređi mijǎ șǎ je u kusta!”

⁵¹ Kǎnd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lǎsǎ sǎ mergǎ ǎm nontru ku jǎl osim Petar, Ivan, Jakov șǎ mumǎsa șǎ tatusu alu fate haje. ⁵² Șǎ toc ǎm kasa plǎnžje șǎ u žalale, așǎ jǎl u zǎs: “Nu plǎnžjec. Je nuj mortǎ, numa sǎ kulkat!”Ș

⁵³ Jej ǎl rǎđe pǎ Isus, kǎ jej asre sigurni kǎ je ǎj mortǎ. ⁵⁴ Isus atunșje u apukatu dǎ mǎna șǎ dǎm tot graju u mužjit: “Skolǎci kupilu amnjov!”

⁵⁵ Șǎ duhu alji su ǎntorsǎsǎ șǎ je su skulat dǎm turdatǎ. Isus u dat zapovjed atunșje sǎ ǎj đe șjeva sǎ mǎnǎșji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ǎmirac a Isus lju purunșjit pǎ roditelji sǎ nu spujǎ alu njime șje u fost.

9

Isus mǎnǎ pǎ dvanaest (12) apostolur

(Mt 10,9–14; Mk 6,7–13)

¹ Isus u čimat pǎ dvanaest apostolur la jǎl șǎ jǎl lju dat pućeri șǎ autoritet pǎ toc drașj, șǎ pućeri sǎ ǎntremi bičișugur. ² Atunșje Isus lju mǎnat afarǎ șǎ sǎ proglasalaskǎ kraljevstva alu Dimizov șǎ sǎ ozdravalaskǎ pǎ bićež. ³ Isus lju zǎs alor: “Nu loc njimika ku voj pǎ kalje avostrǎ, njiș botǎ, njiș tașkǎ, njiș mǎnkari, njiș banj. Njime sǎ nu je maj una kǎmașǎ ku jǎl. ⁴ ǎm kari gođe kasa mǎržjec, fijec akulo pǎn șje nu fužjec dǎm varuș. ⁵ Hundǎ gođe nu vǎ punji ureći, fužjec dǎm ala varuș șǎ ǎm znak dǎ upozorenje kǎ ǎl laș la sudbina aluj, skutǎrǎcǎvǎ prașina dǎ pǎ pișjori.”

⁶ Așǎ jej sur lot afarǎ sǎ mergǎ dǎm sat ǎm sat sǎ propovjedalaskǎ Hir fǎlos șǎ ozdravalaskǎ pǎ bićež pǎ hundǎ gođ meržji.

Herod gǎnde sǎ vadǎ pǎ Isus

(Mt 14,1–2; Mk 6,14–16)

Ș **8,52** Isus șćije kǎ je ǎj mortǎ ali jǎl șćije kǎ ju da kust ǎm napoj. * **9,7** Vladar Herod jǎl vladale ǎm Galileja kari are una parçi dǎ Izrael.

⁷ Vladar Herod* u auzăt dä kutotu šje Isus u fäkut, šă are zăbunjıt kă orikic zăšje kă Ivan Krstiteľj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Šă orikic zăšje kă prorok Ilija su arătät pă pământ känd alci gände kă unu prorok dä kånva u vinjit âm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dä kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dä pet hiljada dä ominj
(Mt 14,13–21; Mk 6,32–44; Iv 6,1–13)

¹⁰ Känd sor äntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fäkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dä varuš Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dä kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dä sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ändărăt, aša să mergă să aš aflji lok dä kulkat šă dä mänkät kă noj šcenj âm pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dădecälji šjeva dä mänkät.”

Jej ur äntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dä pită šă doj pešč. Noj sängur să mărženj šă să kumpărănj mänkari dä totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dä bärbec,† Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecälji să šadă âm grupur po pedeset lumi să šadă una.” ¹⁵ Šă apostoli ur fäkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet darabur dä pită šă doj darabur dä pešč šă su ujtat sus âm nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă âm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să pujă dădănenći alu lumi. ¹⁷ Šă jej toc ur mänkät šă asre sätulj. Šă jej ur akuljes

dvanaest košarur dä dărăbelji šje ur rămas.

Petar priznalešči kă Isus aj Krist
(Mt 16,13–16; Mk 8,27–29)

¹⁸ Undată känd su äntors Isus pum parci să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u äntribat: “Šje zăšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur äntors vorba: “Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dä kånva kari u uskrnulit dăm morc.”

²⁰ Isus u äntribat: “A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u äntors vorba: “Tu ješč Krist kari aj mănät dä la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, šă u uskrsnuli
(Mt 16,1–23; Mk 8,31–33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl aj Mesija. ²² Atunšje Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulci patnjur. Bătărnji kari aš glavni äntri židovur, mari popur šă učitelju dä zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli.”

Kum să fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24–28; Mk 8,34–9,1)

²³ Atunšje Isus u zăs alu toc: “Dakă šinjiva gändešci să mă sljedälaskă pă minji, elši trăbă să odbijalaskă să kušci dä pă žändurlje aluj, jăl sängur să aš je krušje aluj totă zua šă să mă sljedälaskă pă minji.‡ ²⁴ Šinji gođ gändešci să aš spasalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, šă šinji gođe šu perđi kustuš päntru minji ala su spasalisă vječno.

²⁵ Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl aj uništilit ili părdut? ²⁶ Dakă aj alu šjinjiva rušunji dä minji ili dä vorbilje amelji, šă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi

† **9,14** Nu asre numa bärbec, nego šă mujer šă kupij (veđi Mat 14,21) ‡ **9,23** Zločinac kari are osudulit să mori pă krušji trăbuje să dukă krušje pän la lok hundı u fi amurăt. Ku asta svat, Isus gände să zākă dakă gändenj să fijenj učenici aluj, trăbujenj să fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostră, trăbujenj să fijenj poslušni šă spremni să punjenj ureči la Isus.

rušanji dă ala om, känd uj vinji ăm slava aluj, ăm slava alu tatusu șă ăm slava alu svănc andjeji. ²⁷ Anume ju zăk, ăs orikic kari stă ajișje kari nor muri majnti dă șje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

*Isus arată slava aluj
(Mt 17,1–13; Mk 9,2–13)*

²⁸ Hundiva osam zălji dă pă eșce svatur Isus u lot pă Petar, Ivan șă pă Jakov ku jăl, șă u mers sus pă đal șă să aroži. ²⁹ Atunșje kum șă aruga, ubrazu aluj u șčimbat tari, șă coljilje aluj sur șčimbat am alb dă svitlăze. ³⁰ Doj ominj su pojavaalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije șă prorok Ilija. ³¹ Jej su arătat ăm slavă șă jej svite dă morčiȘ aluj șje u fi ăm Jeruzalem.

³² Pă Petar șă pă urtașji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat șă lor văzut pă Isus ăm slava aluj ku doj ominj șje stăce ku Isus. ³³ Känd jej fușje, Petar u zăs alu Isus: “Domnu, anovă nji benji ajișe! Lasă fășjenj tri koljibur: unu pântru činji, șă unu pântru Mojsije șă unu pântru prorok Ilija.” Jăl nu șcije șje svitești, sământă kă bulunzești. ³⁴ Șă känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pă Petar șă pă urtașji aluj șă jej su ănfrikușat.

³⁵ Atunșje su ăuzăt graj dăm oblak: “Asta ăj Fișjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jăl!” ³⁶ Känd graju su auzăt, Isus are săngur. Učenici ur tăkut șă nor spus alu njime șje ur văzut.

Isus u mănăt afară pă drak dăm kupilula

(Mt 17,14–19; Mk 9,14–29)

³⁷ Hajelantă ză Isus șă učenici aluj ur vinjit žjos dă pă đal șă ăl așcipta gărmaďă dă lumi. ³⁸ Ăm gărmaďe are om kari mužje: “Učitelju, ju mă arog, ujtăci pă fișjorum daje kă jăl ăj jedini kupilu amnjov! ³⁹ Ujtăci, duh ăl napadalesci șă jăl dăm turdată

căpă, ăl skutără ăm gărčur șă fașji spumi la gură șă dabe fužji dă la jăl, ku mukă ăm ăl baći. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puće jej să mājă pă draku afară ali jej nu puće.”

⁴¹ Isus u ăntors vorba: “O voj nevjernă șă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă șă fjuv ku voj? Kită dobă trăbă șă vă trpălesk? Adăl pă fișjoruc ajișje!” ⁴² Känd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vărłjit žjos șă ăl skutura am gărčur. Isus lu mužjit pă duhu rov șă pă kupilu lu ozdravalit, șă ăm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj șă kit ăj dă mari Dimizov.

*Isus jară spunji dă morče aluj
(Mt 17,22–23; Mk 9,30–32)*

Atunșje känd inka toc să ămira șje u făkut, Isus u svătıt ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecă vorbiljeșce, șă ăngăndecăvă dă jelji.” Isus u zăs: “Ju, Fișjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjlje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prișjiput șje u găndıt jăl ku aje șă zăkă. Znaćenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă șă ăl ăntrebi pă jăl dă aje.

Șjinji ăj maj mari ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)

⁴⁶ Učenici su apukat să raspravljaskă šinji dăm jej ar puće să fijă maj mari. ⁴⁷ Isus lji șcije găndu ăm sufljičilje alor atunșje Isus u lot pă kupil mik șă lu pus lăngă jăl ⁴⁸ atunșje lju zăs: “Șinji goďe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Șă šinji goďe apukă pă minji, apukă isto șă pă ala kari mu mănăt. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

Ș **9,31** morči Vorba kari ăj prevodilită “morči”, pă ljimba dă grčki ăj Jășală, șje arată kum Isus u muri. Ăm kenvija bătărnă “Jișala” značalesci kum Dimizov u oslobodulit pă Izraelci dăm ropstvă ăm Egipt. Morče alu Krist pă krușji ăj “Jășală” daje Dimizov nju otkupilit dăm ropstva dă grehur.

Šjinji nuj protiv dă voj, ala aj dă voj

(Mk 9,38–40)

⁴⁹ Ivan u zăs: “Domnu noj anj vâzut pă unu om kari âm numilje atov mănă draşj afară dăm ominj şă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu aj unu dăm noj.”

⁵⁰ Isus u zăs aluj: “Nu aj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, aj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uniştileşci

⁵¹ Vreme are apropi kând Isus trăbuje să fijă dus napoj âm nor, atunşje tari su odlučulit să mergă âm Jeruzalem. ⁵² Isus u mănat glasnişj âm nenči la jăl a jej ur vinjit âm unu sat âm Samarija să pripremalaskă lok pântru jăl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat âm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.* ⁵⁴ Kând ur vâzut učenici Jakov şă Ivan ur ântribat: “Domnu, gândeşci să čimănj fok dăm nor să lji uniştălaskă?”† ⁵⁵ Isus su ântors la jej să lju făkut dă njimika pă Jakov şă pă Ivan. ⁵⁶ Šă jej ur mers âm altu sat.

Nuj lako să fijenj učenici alu Isus
(Mt 8,19–22)

⁵⁷ Kum măržje Isus şă učenici pă kalji, šjeva ka omu u zăs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji şă tu!”

⁵⁸ Isus u zăs: “Lisicurlje ari sklonişte şă vrăbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fişjoru alu Omuluj nam lok hundi să âm pujă kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zăs: “Sljedileşci mă!”

Omu u zăs: “Domnje, lasămă elşi să mă dukă să ângrop pă tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zăs aluj: “Lasă pă morc să aš ângropi pă morc,* ali tu dući şă propovjedaleşci kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zăşje: “Ju čuj sljedili pă činji, Domnu ali elşi lasămă să mă pozdravalesk ku toc akasă.”

⁶² Šă Isus ju ântors vorba: “Njime kari punji măna pă plug şă să ujtă âm napoj dă pă jăl,† nuj bun dă kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum să spuji dă kraljevstva dă Dimizov

(Mt 11,21–27; 13,16–17)

¹ Dă pă eşce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur şă lju mănat âm nenči, doj pă doj la tot varuşu şă lok la kari jăl isto aşcripta să mergă. ² Isus u zăs alor: “Žetva aj mari ali pucănj aš lukroj, dăm ala rând arogăči la stăpănu dă žetva să măji maj mulc lukroj âm

* **9,53** Samaritanci şă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gânde să ažući alu Isus pă kalje aluj âm Jeruzalem–glavni varuş alu židov. † **9,54** Jakov şă Ivan u dă osudă kă jej šcije kă jej aš proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10–12 ‡ **9,58** Isus spunji ku izrekă să ânveci pă om kum să fijă učeniku aluj. Isus gândeşci dakă ala om lu sljedili, njiş ala om nar ave domu aluj. § **9,59** Nuj jasno kă tata alu omula u murit, a jăl trăbă să âm ângropi odma, ili omula gândeşci să rămăji maj du lungat păn šje omula no u muri kapu atunşje lu ungrupa. Poanta aj âm aje kă ala om gândeşci elşi šjeva să fakă majnti dă šje u sljedili pă Isus.

* **9,60** Isus nu gândeşci doslovno kă morci ur ungrupa pă alci morc. Šje ar puće să fijă “morc” aš: 1. asta aj metaforă dă hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta aj metaforă dă hej kari nu sljedileşci pă Dimizov, kari aš duhovno morc. Poanta aj âm aje kă učeniku nu slobud să dopustulaskă njimik šje lar zadržali să nu sljedilaskă pă Isus. † **9,62** Njime kari să ujtă dă napoj kând kapaleşci, nu poči să vadă plug hundi trăbă să mergă. Aje osobă trăbă să fijă koncentrirană să să ujči âm nenči să potă benji kapali. Aşa značaleşci kă trăbă să nji ujtănj ravno dă kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud să punjenj familija pă loku alu Dimizov. Nu značaleşci kă trăbujenj să nu nji brinulenj dă familija anostră. ‡ **9,62** Isus odgovaraleşci ku izreka să ânveci pă om kum să fijă učeniku aluj. Isus podrazumijevăleşci kă osobe nuj bună dă kraljevstvo alu Dimizov dakă nji ujtănj pă ominj âm prošlost âm lok să sljedilenj pă Isus.

polja aluj.* ³ Aku dući ali punji ureći. Ju vā māj pā voj ka pā birkā mikā āntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškā ili cipiliš, šā nu sta dā lungat ām svat ku ominji pā kalji sā nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje trābā sā zāšjec känd vinjec la kasa āj: ‘Putuljalā fijā la kasasta!’ ⁶ Dakā om kari gāndešči putuljalā kustā ām kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji ām napoj la voj. ⁷ Rāmānji ām aje ista kasa, mānānkā šā be šje ari jej, kā lukroju āj vredan dā šje u lukrat. Nu vā selilec dām una kasa ām alta.†

⁸ Dakā māržjec ām bilo kari varuš šā jej vā apukā ām benji voj mānkāc šje vā punji dādānenći ⁹ šā ozdravalecā pā bičež kari ar fi akulo, šā spunjecālji kā Kraljevstva alu Dimizov āj apropi. ¹⁰ Ali dākā vinjec ām varuš hundī nu vā apukā, atunšje dušjecāvā pā ulicur šā zāšjec: ¹¹ Čak šā prašina dām varušu avostru kari su apukat pā pišjorilje anoštri, brisālec dā pā noj, protiv dā voj!‡ Ali šā voj ac trābuji sā šcijec kā kraljevstva alu Dimizov āj apropi. ¹² Ju vā zāk kā pā zuve dā sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dā kitā dā varušula.”§

Isus lji fašji dā njimik pā heje kari nu askultā
(Mt 11,20–24)

¹³ Isus u zās: “Jao avovā ominjilor dām Korazine! Jao avovā ominjilor

dām Betsaido! Kā sā vi fost dastafel čudo ām varuš Tira šā am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ām varušu avostru, jej dā kånva sar vi ānkājit, šāzut ām colji dā kecā, šā ām šjinušā znak dā ānkājalā.† ¹⁴ Anume ām zuve dā sudulalā Tira šā Sidonija maj benji ur trešji dā tu! ¹⁵ Šā voj ominji dām Kafarnaum! Pānām nor voj vic rādika? Ām podzemlje vic fi arunĳac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pā voj, mā auđi pā minji, a šjinji odbacalešči pā voj, pā minji odbacalešči, šā šjinji gođe odbacalešči pā minji, odbacalešči pā Dimizov kari mu mānat!”

Dā šje sā nji ānfālušanj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su āntors ku fālušājā. Jej ur zās: “O Domnje, čak šā drašji nji punji ureći ām numilje† atov.”

¹⁸ Jāl lju zās alor: “Ju mā ujtam la Sotona kum kađi ka munje dām nor.§ ¹⁹ Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet sā kālkāc pā šarpi šā pā škorpionur* šā ku kutotu pučere pā sāla dā dužmanj, † šā njimik nu vic pācā rov. ²⁰ Tot daje nac trābuji sā vā ānfālušāc kā duhovur vā punji ureći. Fijec fāloš la aje kā numilje avoštri ās skrišā ām nor.”‡

Numa Fišjoru otkrilešči pā Dimizov
(Mt 11,25–27; 13,16–17)

²¹ Ām ala šas Isus su ānfālušāt ām Duhu svānt šā u zās: “Tata, Domnu

* **10,2** Isus zāšji kā mulc ominj ās spremni sā tunji ām kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u ānvāca, šā sā ažući alu ominj. † **10,7** Isus nu svite kā jej trābā sā rāmāji ām aje kasa totā zua, mar trābā sā sā kulši akulo ām totā nopče, kit gođ ās akulo; ku alčilje vorbi, nu vā kulkāc ām alta kasa. ‡ **10,11** Asta āj simbol sā nji areći sā odbacalenj pā ominj dām ala varuš; ku alčilje vorbi: “Aša kum voj ac odbacalit pā noj, aša Dimizov u odbacali pā voj do kraja pā voj.” § **10,12** Sodoma: varuš (veđi Stv 19,24–28) * **10,13** Ominji kari kusta ām Korazin, ām Betsaida as re Židovi kari trābuje sā ašćepći pā Mesija. Ominji kari kusta ām Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pā Mesija kā u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešči čak kā šā eje kari nus Židovi trābā prepoznulaskā pā Mesija daje kā u fākut kutotu čudurlje. † **10,13** Ām aje kulturā, ominji trābuje sā porći colji kari ās fākući dām kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šāđe ām šinušā, sā areći kā lji žalji, šje u zgrešilit protiv dā Dimizov. ‡ **10,17** Ajišje “numilje” aratā pučere alu Isus šā autoritet. § **10,18** Isus koristilešči usporedbā sā usporedilaskā kum Dimizov u pobjedilit pā Sotona känd 72 učenikur aluj u propovjedilit ām varušur. Sotona u kázat đos dām nor, ka kum munja luvešći đos. * **10,19** Šarpilje šā škorpionu ās metaforā dā relji duhovur. † **10,19** Dušmanu āj Sotona. ‡ **10,20** Dimizov u skris numilje alor pā skritura ām nor, a aje značalešči kā jej ari vječni kust.

pă pământ șă pă nor, ju dov hvală cijă daje kă tu aj askuns eșce dă la mărđoj șă dă la pārșjipuc, șă aj arătat alu hej ‘mișj’Š pă pământ. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

²² Šă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunošci pă Fișjoru șă njime nu kunošci pă Tata, numa Fișjoru kunošci, șă alu heje kari Fișjoru gāndešci u kunošci pă Tata.”

²³ Atunșje känd are jej sāngur, Isus su āntors la učenici aluj șă u zăs: “Blago avovă kă oči avoștri asta veđi! ²⁴ Sigurno mulc proroș șă kraljur dă kānva gānde să vadă stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut să vadă, șă să audă șje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

Isus svitešci dă maj mari zapovjed (Mt 22,34–40; Mk 12,28–31)

²⁵ Šjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus șă lu āntribat: “Učitelju šje trābă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

²⁶ “Šje zāšji zakonu alu Mojsije? Kum prișjep aje?”

²⁷ U āntors vorba: “Plași pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, șă ku kutotu gāndu atov, pă susjedu atov kă pă činji sāngur!”

²⁸ Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă șă vi kusta.”

²⁹ Ali kum gānde să areči kă āj pravedan, lu āntribat pă Isus: “Ali šinji āj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit șă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaș șă lăsat pă drik.

³¹ Popa dă židov slučajno māržje pă kalje șă känd lu vāzut, u fužjit pă lāngă jāl numa pă alta parci. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Känd u vinjit pă lokula șă lu vāzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum māržje pă kalji u vinjit pă lāngă jāl șă känd lu vāzut lu apukat mila dă jāl. ³⁴ Jāl u mers la jāl u vārsat uloj șă vin, șă ju ānvālit ranurlje. Atunșje lu pus pă magar șă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jāl. ³⁵ Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa šjeva ka banji† șă u zăs: ‘Je sama dă jāl, șă dakă asta nu u fi dāstul banj, dă kutotu šje u čilti, ju cuj plāci razlika känd mă āntorkă ăm napoj.’

³⁶ Dă pă gāndala ata šje gāndešc kari dām eșce tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jāl u āntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jāl.”

Atunșje Isus ju zăs aluj: “Dući șă fă șă tu isto ka jāl.”

Dă šje trābă să nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundī are mujeri šje să čima Marta kari lu apukat pă jāl ăm kasa alji. ³⁹ Marta ave soră šje să čima Marija kari u šāzut la pișjorilje alu Domnu șă punje ureči la kutotu šje jāl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ăm brigur dă kutotu šje trābă să fakă. Aša u vinjit la Isus șă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji sāngur kutotu să poslužulesk? Šjeva zāj să vijă să ăm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešc șă či uznemirilešc dă mulci stvarur. ⁴² U biti numa una

Š **10,21** Asta āj dă ominj kari nari iškulj, ali ās spremni să apușji ānvācala alu Isus ka kum kupiji mișj apukă șă slușalešci pă hej lu kari lji ānkredi. **10,27** Pnz 6,5 **10,27** Lev 19,18 * **10,29** Ali šinji āj susjedu amnjov Asta om gānde să ščiji pă šjinji jāl trābă să plakă: “Pă šjinji trābă să smatrulesk pă bližnji amnjov șă să ăl plak ka pă minji sāngur?” † **10,33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji māržale. ‡ **10,35** Ăm original skrijă: “ās doj denarur”

stvar trābujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminči (Mt 6,9–13; 7,7–11)

¹ Undată känd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ānvacānji să nji arugānj, kum ānvăca Ivan Krstiteľj pă učenici aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Känd vă arugăc zăšjec:

‘Tata, la să fijă svânt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum āj pă nor la să fijă pă pāmănt!

³ Pita* anostră kari āj ām totă ză, dă nji astăs.

⁴ Šă jartānji grehurlje anoštri, ka kum noj jartānj alu eje kari grešilešci protiv dă noj.

Nu nji da să kădenj ām ānšjirkalur.’”

Isus nji ānvacă kum să fijenj us-trajni ām molitvă

⁵ Isus u zăs alor:† “Haj să zăšjenj kă avec urtak la kari măržjec ām miržuku dă nopci šă āj zăšjec: ‘Urtaku amnjov, dăm kečinj tri dărabur dă pită. ⁶ Urtaku u vinjit dă pă kalji la minji, šă nam šje să āj puj dădānenči.’ ⁷ A jăl ām nontru aj zăšji: ‘O nu mă gnjavali! Uša āj mar ānkujetă, kupiji amej šă ju āščenj ām pat, šă jednostavno, nu mă pot skula să ac dov pită.’ ⁸ Ju vă zăk: šă dakă nu u meržji daje kă ās urtašj, u fašji aje să nu să rušunji.

⁹ Šă ju vă zăk: Arugăcāvă, šă vu fi dat! Kutăc, šă vic afla! Kukunjec,

šă vu fi dăsvkut. ¹⁰ Kă šjinji gođ să arogă, kapătă! Kari kotă, află! A šjinji gođ kukunješci aluje ju su dăsvašji.

¹¹ Kari āj tata āntri voj: känd kupilu šjeri pešci dali ām lok dă pešci dă šarpi? ¹² Ili känd šjeri să āj đe škorpion ām lok dă ov? ¹³ Dakă voj grešni ominj šćijec să dăđec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dăm nor Duh Svânt alu alor kari āl āntrabă!”

Isus u vărlijit afară pă drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)

¹⁴ Isus undată u vărlijit afară pă unu drak kari are mut, šă känd u fost drakula vărlijit afară dăm ala om kari are mut, puče să svitaskă, šă alčilje ominji kari u văzut aje asre āmirac. ¹⁵ A orikic dăm jej u zăs: “Jăl u vărlijit afară pă drašj afară ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dă demonur!” ¹⁶ Akulo asre alci kari ānšjirka pă Isus, šă jej u šjirut znak dăm nor să đe.Š

¹⁷ Ali Isus šćije gāndurlje alor, šă lju zăs: “Totă kraljevstva kari să borulešci una ku alt, jej ur uništiti kraljevstva alor. Dakă familija una ku alt să borulešci, jej šur uništiti familija alor. ¹⁸ Dakă Sotona să borulešci protiv dă jăl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?*, šje rāmānje dăm kraljestva aluj? Kum voj zăšjec kă ju vărļjesk afară pă drašji dăm lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakă ju vărļjesk pă drašji afară dăm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vărļješci isto afară pă drašj ku

* **11,3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mănkar. † **11,5** Isus spunji asta puvešci să objasnalaskă kă urtaku avostru să nu vă odbilaskă mar să vă ažuči dakă avec mari potrebă šă dakă āl āntreb maj mulči rāndur. Aša njiš Dimizov pă noj nu nji odbili, mar nju da dakă unj fi uporni. ‡ **11,15** Beelzebul Beelzebul āj altu numi dă Sotona ili dă drak. Unjer să skrijă “Beelzebub”. Asta anume značalešci “gospodar dă mušč”, šje značalešci “vladar pă drašj.” Asta numi āj povezano ku numilje dă lažni dimizov “Baal-zebuba” dăm Ekron (veđi 2 Kr 1,2, 3, 6).

Š **11,16** Ili “Jej gānde dă la Isus să areči kă autoritetu aluj āj dă la Dimizov.” * **11,18** Ajišje “Sotona” āj dă rānd dă demonur kari sljedilešci pă Sotona ka pă jăl sāngur. Ku alčilje vorbi: “Dakă Sotona šă članovi dă kraljevstva alor să borulešci una ku alt kraljevstvo aluj nu su cānje.”

ažutalä alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kä nuş točni. ²⁰ Ali dakä ju mä j pä draşji afärä ku žejtu alu Dimizov,† atunşje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Känd om bälour äj naoružan šä päzeşci kasa hundı kustä, atunşje pämantu aluj äj sigurnä. ²² Ali känd bälour om äl napadaleşci šä äl mänänkä ku bätaje, äj je oružje dä kari ovisileşci, šä äj ämparcä şje u furat dä la slab om.‡

²³ Kari nu äj ku minji, ala äj protiv dä minji šä şjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä. §

²⁴ Pä lok fär dä apä rov duhu fužji afarä däm om, sä lutulaskä* šä sä kočı lok sä sä odmaralskä. Dakä nu aflä njiş şjefälj lok, zäşji: ‘Ju uj meržji äm napoj äm kasa ame däm ala om hundı am fužjit.’ ²⁵ Känd draku u vinjit äm napoj u aflat kä aje kasa äj čistilitä, šä mäturatä. ²⁶ Atunşje meržji šä aduşji maj şapči rov duhur maj rej dä jäl sängur, šä jej u vinji napoj äm om šä kustä akulo. Aşa alu omula are tari urät dä kit däm elşi.”

Blagoslovu dä askultalä

²⁷ Kum Isus svite, mujeri äm gärmadä dä ominj u mužjit tari däm tot graju šä su apukat sä svitaskä: “Blagoslovulitä äj aje kari ću purtat äm injimä, kari ću ränjit šä ću päzät!”

²⁸ Isus u äntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit äs eje kari auđi vorba alu Dimizov šä u cänji!”

Isus äj maj mari dä Jona šä dä Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38–42; Mk 8,12)

²⁹ Känd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sä svitaskä: “Voj ominj kari kustäc äm asta vremi, voj şcec rej ominj. Kotä znak,† ali njişj şjefälj altu znak no fi dat ka kum u fäkut Dimizov čudo päntru prorok Jona.‡ ³⁰ Şje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta äm varuš Niniva, kä Dimizov lu mänat. § Aşa şje mu su dogoduli, ju uj fi znak kä pä minji, Fişjoru alu Om kari Dimizov u mänat alu asta narod.*

³¹ Pä zuva känd Dimizov u suduli, kraljica kari dä känva vladale pä pämant dä jug äm Seba,† su räđika una šä je u suduli pä heje kari kustä astäs. Je u vinjit dä pä kraju dä svijet, sä sluşulaskä pä Car Salomon kari are tari mudar. A aişje äj şjinjiva maj mari dä Salomon a voj nu gändec sä punjec ureči! ³² Äm zua känd Dimizov u suduli, ominji kari kusta äm varuš Niniva su räđika šä ljur suduli ominji kari aku kustä, kä jej nu sur änkäjit känd Jona lji propovijedale. A ajişje äj şjinjiva maj mari dä kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Şje Isus änvacä aje äj lumina alu ominj

³³ Isus sviteşci: “Njime nu acäcä lampä šä atunşje u punji pä lok hundı nu sä veđi ili däsup koşarä. Nu, jäl u punji äm svijećnjak aşa

† **11,20** žejtu alu Dimizov sviteşci dä pučere alu Dimizov (veđi Izl 8,19). ‡ **11,22** Asta spunji dä Isus kari pobjedileşci pä Sotona šä pä demonurlje aluj. Isus äj bälour om kari je kutotu dä la om bälour. § **11,23** şjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä Isus sviteşci dä akuljižala dä učenikur kari äl sljedileşci “şjinji gođ nu aduşji pä ominj sä vijä la minji sä mä sljedilaskä, lji duşji dä la minji.” * **11,24** “Lok fär dä apä” sviteşci dä lok “lok pust” hundı draku lutaleşci. † **11,29** Ku alčilje vorbi: “Jej gändeşci dä la minji sä fak čudo ka dokaz, kä ju am vinjit dä la Dimizov.” ‡ **11,29** Jona Jona are prorok äm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dä pä tri zälji, vju u vinjit afarä däm injima mari alu peşčilje, ka kum Isus u vinji afarä däm gropä. § **11,30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta äm Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (veđi Jon 3). * **11,30** Äm original skrijä: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aşa Fişjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.” † **11,31** Kraljica dä la Sabe (aku äm Jemen) putuvule päşci 1.500 kilometrur sä sluşalaskä mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dä Krist (veđi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12).

toc u viđe lumină känd vinji ăm nontru.† 34 Oču ăj ka lampa alu telă. Dakă oču atov ăj sănătos, atunșje tela ata ăntragă u fi ăm lumină, ali känd ci oču bičag, tela ata ăntragă ăj ăm ăntunjerik. 35 Bagă sama da aje șje smatralešč kă ăj lumina ăm činji să nu fijă făr dă lumină.” 36 Dakă ăj ăntragă tela ata ăm lumină, njiș unu dio dă telă nu ăj ăm ăntunjerik, atunșje ăj kutotu ăm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakon alu Mojsije (Mt 23,1–36)

37 Känd Isus u svătit, unu farizej lu čimat să mănănșji la jăl akasă. Isus u mers, șă u lot lok la masă. 38 Känd farizeju u văzut kă nu šu spălat mănjlje majnti ka kum ăj običaj alu židov, su apukat să mănănșji a farizeju su začudulit.Š 39 Ali Domnu Isus ju zăs: “Aku voj farizeji pă dă nă afară cănjec kljıştaru șă teru čišč, ali pă dă nontru voj șcec pljinj dă pulkučală șă relji. 40 Voj făr dă firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit șă nutrina?*” 41 Maj benj dădec milostinja avostră dăm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno șje voj avec, atunșje vu fi kutotu čist.

42 Ali jao avovă farizejilor! Kă voj tari vă trudulec să dădec desetina dăm tot začinurlje șă povrčur alu Dimizov, a nu băgăc sama dă pravdă șă ljubav alu Dimizov. Una

trăbă să fașjec, a hajelantă să nu propustulešč.†

43 Ali jao avovă, farizejilor! Kă voj plășjec lokurlje glavnă pă sastankur ăm sinagogă, șă pozdravalală ku poštovanje ăm varuș pă trgur. 44 Jao avovă, kă voj șcec ka askunsă gropă pă kari ominji umblă a nu șcijă kă obredno ăs atunșje nečisti.”†

45 A unu dăm učitelj dă zakonu alu Mojsije u zăs alu Isus: “Učitelju, känd svitešč aša, tu nji vředălešč șă pă noj.”

46 Isus u zăs: “Jao șă avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije, kă punjec pă ominj maj mult teret dă pravilurlje alu vjera dă kit șje poči om purta, a voj nu găndec njiș ku zježjitu mik să ažitac dă teretula să dukă. 47 Jao avovă! Kă voj gradalec spomenikur pă gropă alu proroci șă găndec kă ku aje fișjec benji, a preci avoștri lju amurăt. 48 Aša voj svedočulec șă vă slagalec ku djela alu preci avoștri. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor känd gradalec spomenikur.Š 49 Dimizov ăm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pă prorokur șă pă apostolur șă orikic dăm jej ur fi amurăc a alci u fi progonulic.’

50 Daje dă la asta generacijă u fi tražalită sănžilje dă la toc proroci kari u fost vărsată dăm elși dă känd su stvorulit svetu: 51 su apuka dă la sănžilje alu Abel pănă la sănžilje alu Zaharija,* kari u fost amurăt ăntri žrtvenik șă ăm svetinja dă Hram. Ju

† 11,33 Stihurlje 33-36 ăj metaforă kari Isus sviteșci dă ănvăcala aluj, ăj ka “lumina.” Jăl găndeșci učenici aluj să puja ureči șă să djelilaskă ku alci. Jăl sviteșci dă ominj kari nu șcijă ili nu prihvataleșci ănvăcala ka kum jej ar fi ăm “ăntunjerik”. Š 11,38 Farizeji ave pravilo kă ominji trăbă să spelji mănjlje ka kum ar trăbuji să fijă obredno čišč la Dimizov. *

11,40 Isus koristileșci ăntribala numa să fakă dă njimik pă farizej șje nu prișjepi kă haj șje ăj ăm sufljit ăj bitno alu Dimizov.

† 11,42 Trăbă să daj desetina alu nu slobud să zanamaralešč șă alčilje stvarur. † 11,44 Eșce grop as re kapalići ăm pămănt hundi morči telurlje as re ămgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pă gropur să vadă alci să nu umblji sus pă jej. Känd Židovi umbla sus pă grop atunșje jej as re obredno nečisti. Eșce grop fășje aje să fijă aje slučajno. Š 11,48 Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej șcijă dă amurala dă prorok ali nu osuduleșci pă preci daje kă lju amurăt. Ku alčilje vorbi: “ăm lok să lji osudulec, voj maj potvrđalec aje șă vă slagalec ku aje”.

* 11,51 Abel are elși om kari are amurăt ăm Stari zavjet (Stv 4,1–16) șă Zaharija posljednji om kari are amurăt ăm Stari zavjet (2 Ljet 24,20–22).

vă zăk: ‘Kă kutotu asta u fi tražalit dă la asta generacijă!’†

⁵² Jao avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije! Daje kă voj ac lot ändărăt čejilje dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sāngur nac mers ām nontru šă ac sprečilit pă alci sã tunji ām nontru kănd gānde.”

⁵³ Dă pã šje u fužjit Isus dă pã lokula, učitelji dă zakonu alu Mojsije šă farizeji sur āngāndit sã mergă dă pã jāl sã āl ispitivālaskă. ⁵⁴ Gānde sã āl apușji pã Isus ām zamkă šje ar puće sã zăkă protiv dă jāl numa sã āl dukă pã sud.

12

Isus upozoravalešči pã učenikur (Mt 10,26–27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dă mar kălka una pã alt kic as re pã lānga Isus. Ali Isus elși u zăs alu učenici aluj: “Loc sama dă kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje.*
² Njimika nuj akupirit šje no fi dăskupirit, njiș una tajnă kari no fi șcută.† ³ Aša dakă ac zăs šjeva ām tunjerik su șci ām lumină, šă dakă ac șupunjit šjeva ām soba avostră aje isto u fi mužjit pã krovur dă kăș.”‡

Nu vã fijă frikă

(Mt 10,28–33; 12,31–32; Mk 3,28–29)

⁴ Isus u zăs: “Urtașji amej lasăcămă sã vã zăk, nu vã fijă frikă dă eje kari numa vã poči amură tela šă nu poči njimika sã vã fakă. ⁵ Ju

vuj zășji dă šjinji trăbă sã vã fijă frikă. Fijă vã frikă dă Dimizov kari poči sã amori, atunșje vã poči vărliji ām pakao. Da anume, dă jāl vã trăbă sã vã fijă frikă.

⁶ Nus šinșj (5) vrăbuj vāndući dă doj banj? Dimizov nu mujtă pã njime. ⁷ A avovă čak šă pāru pã kap vi umārat.Š Nu vã fijă frikă! Voj șcec maj vredni dă gārmadă dă vrăbuj.”

Pă pāmănt trăbujenj sã priznalenj pã Isus

(Mt 10,32–33; 12,32; 10,19–20)

⁸ Isus u zăs: “Šjinji gođ pã pāmănt mu priznali pã minji ām nenće alu ominj, Ju Fișjoru Omuluj isto uj priznali pã jāl ām nenće lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pã minji nu mu priznali pã pāmănt ju muj odreknuli dă jāl la anđelji alu Dimizov. ¹⁰ Dakă bilo šjinji sviteșci vorba protiv dă minji Fișjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakă šjinjiva sviteșci mișjunj dă Duhu Svânt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adușji la sud ām sinagogur šă la poglavicur šă vladarur, nu vã brigalec kum šă ku šje muj branali, ili šje sã zăk. ¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svânt ću ānvăca šje trăbă sã zășj.”

Isus sviteșci alu ominj sã nu fijă pohlepnă

¹³ Unu dăm ominj ām gārmadă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fračilje

† **11,51** Jedini proroci kari poštivaleșci ās proroci kari u murit! Ka kum precu alor nu askulta pã prorokur ām Stari zavjet, aša farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije nu askultă pã Isus šă nu askultă pã apostolur kari Isus u mănă. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunșje su suduli alu Izrael dă kutotu anjilje kănd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11,52** Isus sviteșci dă istina alu Dimizov ka kum ar fi ām kasa hundi učitelji odbijaleșci sã tunji ali nu lasă alu alci sã ajvi čejilje sã potă tuna ām nontru. Asta značaleșci kă učitelji nu kunoșci benji pã Dimizov, a jej maj nu lasă pã alci sã āl upoznulaskă.

* **12,1** Ka kum kvasu kreșci ām alot, aša licemjerje kreșci ām āntragă zajednica. Ku alčilje vorbi: “Păzăcāvă dă la licemjerje alu farizej, kari āj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ām ponașanje, utjecaleșci pã toc, baș ka kum kvasu kreșci am alot.” † **12,2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kă Dimizov u duskupira kutotu šje āj askuns. Dimizov u otrkili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”.

‡ **12,3** Kășurlje alor ām Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkă sus šă șăde. § **12,7** Pučenj sã ānkriđenj alu Dimizov. Jāl șcijă maj mult dă kit noj șcijenj. Nu șcijenj čak njiș kit pãr avenj pã kap, ali Dimizov șcijă asta kutotu.

amniov sã sã ãmperci ku minji sje anj kãpãtat.”

14 Isus u odbilit sã zãsje: “Omulji, šinji mu pus pã minji dã sudac, sã ãmpãrc ãntri voj doj?” 15 Atunšje kãnd u svãtit alu toc kutotu, Isus u zãs: “Bãgãc sama sã pãzãcãvã dã pulkuçalã! Dakã šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kã ari kutotu.”

16 Isus u spus maj una usporedbã: “Are akulo om gãz dak fãr dã firi kari ave tãlek sã tãlekula u adus mult plod. 17 Sã jãl šu zãs sãngur aluj: ‘Sje sã fak kã nam dãstul lok sã puj ãndãrãt sje mu kriskut?’ 18 Atunšje, jãl u zãs: ‘Aša uj fašji: Ju uj rãstuna skladišturlje amelji sã uj gradali maj mari, dãstul dã mari sã spremãlesk kutotu sje mu kriskut.’ 19 Sã ju muj zãšji alu duša ame: ‘Aj mulcí bunji stvarur aku, sã dã mulc ej sje ur vinji. Odmorulešćici, mãnãnkã sã be, sã ãnfulušešćici!’

20 Ali Dimizov ju zãs aluj: “Tu omulje fãr dã firi! Mar ãm asta nopći uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dãm stvarurlje sje caj pus ãndãrãt?”

21 Aša pãce omu kari ãš akulježi gãzdãšijilje pãntru jãl sãngur, a nu su gãzdašjit ãm oći alu Dimizov.”

*Isus ãnvacã sã nji rãzãmãnj pã Dimizov
(Mt 6,25–34)*

22 Kapu u zãs Isus alu ućenici: “Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dã kustu avostru, sã sã fijec ãm brigur sje vic mãnka, ili sã vã brinulec ãm sje vic ãmbrãka. 23 Daje kã kustu ãj maj vrednã dã kit mãnkarẽ, sã tela maj mult dã

kit colu.† 24 Numa ujtãcãvã la gãgãrašć.‡ Jej njišj nu samãnã, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupã, sã tod daje Dimizov lji rãnješći. Nu šćec voj maj vredni dã vrabujrljelje? 25 Poći šjinjiva dãm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakã, nu pućec sã fãšjec niti maj mãkãćeljji, adãšje šćec ãm brigur dã kutotu ostalo?”

27 Numa ujtãcãvã la flor ãm telek! Jelji niti sã trudulešći niti fašji colji ali ju vã zãk, kã njiš Car Salomon ãm gãzdãšije alor nu are ãmbrãkat aša mãndru ka florurlje ãm telek. 28 Ali dakã Dimizov dã dastafel mãndremi alu jarbã kari kustã astãs, sã sã bagã ãm fok, kit atunšje maj mult u da jãl avovã. O voj avec mikã ãnkriđalã! 29 Dãm ala rãnd nu vã gãndec sje vic mãnka sã sje vic be. Nu vã uznemirilec! 30 Dã kutotu aje sã brinulešći ominj fãr dã Dimizov. ãngãndecãvã kã Tata avostru dãm nor šćijã sje vã trãbã. 31 Sã anume tražalec kraljevstva alu Dimizovš elši sã kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikã stadã,* nuc fijã frikã, kã Tata avostru sã ãnfãlušešći sã vã apušji ãm kraljevstva aluj.

33 Vinđec kutotu sje avec sã dãđec alu sãrašj. Aša adunãcãvã tãšć kari nu su puće rupi, sã gãzdãšijã sã vã fijã ãm nor kari nu propadalešći, hunđi lotri nor puće vinji, niti gãndašji sã mãnãšji! 34 Daje kã suflićilje avoštiri u fi hunđi ãj blago avostru.”

*Trãbã ućenici sã fijã spremni sã ašćepći pã Dimizov
(Mt 24,45–51)*

35 Isus u zãs alu ućenici: “Fijec spremni dã lukru, la sã fijec

* 12,20 “Duša” ãj kustu alu aje osobã. Ku alćilje vorbi: “Vi muri asta nopći!” † 12,23 Daje kã Dimizov vu dat kust, sã telã avostrã, sigurno pućec sã ãnkriđec kã Isus vu da sje vi potrebno dã kust. ‡ 12,24 Hej kari slušalešći pã Isus, jej smatralešći pã gavranur kã ãs fãr dã korist, daje kã Židovi nu puće sã mãnãšji ešće živadur. § 12,31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta znaćalešći: “ujtãcãvã la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * 12,32 mikã stadã Isus çamã pã ućenikurlje aluj, stado. Stado ãj grupã dã vašj ili kecur dã kari pastiru sã brinulešći. Ka kum pastiru sã brinulešći dã vašjilje alor, aša Dimizov sã brinulešći dã ućenikurlje aluj. Ku alćilje vorbi, “Nu vã brinulec. Numa daje kã šćec mišj, slabi, ka stado delj mikã, tata dãm nor ju su vãzut dã voj sã kustãc ãm kraljevstva aluj.”

opremilicã† šă ăm mǎnjilje avoștri lasă fijă luminjilje acăcaći. ³⁶ Așa u fi ka slugurlje kari u așciptat pǎ gospodaru aluj sǎ sǎ ăntorkǎ dǎ pǎ nuntǎ, spremni sǎ ăj dǎsvǎkǎ kum u kukunji pǎ ușǎ. ³⁷ Mǎndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kǎnd u vinji gospodaru! Anume ju vǎ zǎk: Domnu ŝu punji sǎngur kintrinca sǎ lji služulaskǎ šă lju punji sǎ šadǎ la masǎ šă lju dvoruli. ³⁸ Šă kǎnd u vinji gospodaru ăm miržuku dǎ nopçi ili dǎspru zua šă lju afla așa, mǎndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slușulecǎmǎ dǎ asta: ka sǎ ŝcijǎ gazda ăm kari șas u vinji lotru, jǎl ar pǎzǎ šă nar lǎsa sǎ ăj fijǎ provalalit ăm kasǎ. ⁴⁰ Voj isto trǎbǎ sǎ fijec spremni, kǎ ju Fișjoru Omuluj uj vinji ăm vremi kǎnd nu çi nadali.”

⁴¹ Petar atunșje lu ăntribat pǎ jǎl: “Domnu spuj tu asta usporedbǎ pǎntru noj učenici, ili ăj pǎntru toc?”

⁴² Isus u zǎs: “Șinji ăj ala vjernǎ šă kufiri upravitelj kari ăl postavaleșci dǎ gospodar pǎ kasa, šă ăm pravǎ vremi u da mǎnkari alu toc ăm kasa? ⁴³ Mǎndremi alu ala sluga kari kǎnd u vinji gospodaru, u fașji așa. ⁴⁴ Dǎ anume, ju vǎ spuj kǎ gospodaru u odredilit alu ala sluga sǎ vodulaskǎ ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakǎ sluga șar zǎșji ăm sufljituș: ‘Gospodar, nu su ăntorșji așa pǎfriș’, šă atunșje sǎ apușji sǎ batǎ pǎ slugur šă sǎ be, mǎnășji šă sǎ ambeci? ⁴⁶ Atunșje u vinji gospodaru alu sluga ăm șjas kari nu ŝcijec. Šă atunșje fǎrd dǎ milost lu kaznali, ju da sudbinǎ ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari ŝcijǎ ŝje gǎndeșci gospodaru, šă dakǎ nu fașji šă nu sǎ pripremileșci dǎ dolasku aluj, jǎl u kǎpǎta mulçi luvalur. ⁴⁸ Ali dakǎ sluga nu ŝcijǎ voje alu gospodaru, šă fașji ŝjeva ŝje zaslužuleșci kaznǎ, atunșje u kǎpǎta pucǎnji luvalur. Kǎ alu toc kari mult u fost dat, mult su așcipta dǎ la jej, šă alu eje alu kari u fost mult dat ăm povjerenje, dǎ la eje šă maj mult u fi ŝjirut.”

Ănvăcala alu Isus u adușji razdor ăntri ominj

(Mt 10,34–36)

⁴⁹ Isus u zǎs: “Ju am vinjit sǎ vǎrljesk fok dǎ sud pǎ pǎmǎnt,† šă kum aș gǎndi sǎ sǎ apușji sǎ ardǎ! ⁵⁰ Trǎbǎ majnti sǎ mǎ buček ku mukur. Kum mǎ mučulesk pǎ ŝje aje no treșji! ⁵¹ Gǎndec kǎ am vinjit sǎ vǎ aduk putuljalǎ pǎ pǎmǎnt ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelǎ! ⁵² Dǎ aku maj menkulo ăm kasa dǎ ŝinșj ominj ur fi ămpǎrcǎc tri u fi pǎ parçe ame šă doj protiv dǎ tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dǎ fișjoruș, šă fișjoru u fi protiv dǎ tatusu, mumǎsa protiv dǎ fataș, a fata protiv dǎ mumǎsa, šă sokra protiv dǎ njivastaș, šă njivasta protiv dǎ sokrǎsa.”

Isus lji spunji kǎ trǎbǎ sǎ fiji spremni kǎnd jǎl u vinji napoj

(Mt 16,2–3; 5,25–26)

⁵⁴ Kum svite alu gǎrmadǎ, Isus u zǎs: “Kǎnd viđec njegri oblakur kǎ sǎ rǎđika dǎ pǎ more pǎ zapad, voj odma zǎșjec: ‘Astǎs u fi plojǎ’, šă voj ŝcec u pravu. ⁵⁵ Šă kǎnd sǎ apukǎ sǎ batǎ vǎntu dǎm pustinja la jug, odma zǎșjec: ‘U fi zuva tari kaldǎ’, šă ăj așa. ⁵⁶ Licemjerilor!Ș Voj ŝcijec

† **12,35** Ăm original skrijǎ: “La coljilje avoștri fijǎ ljigatǎ ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovǎ sǎ nu lji smetilaskǎ haljina kǎnd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avoștrǎ ku kurova sus sǎ fijec spremni sǎ služulec.” † **12,49** Asta ar puček sǎ fijǎ: 1) Isus u vinjit sǎ sudulaskǎ pǎ ominj, ili 2) Isus u vinjit sǎ čistilaskǎ pǎ ominj kari ănkređi, ili 3) Isus u vinjit sǎ adukǎ razdor ăntri ominj. **12,53** Mih 7,6 § **12,56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sǎ prepoznulaskǎ znakovur kǎ vinji ploje ili kǎ u fi tari kald. Ali jej u odbilit sǎ priznalaskǎ kǎ čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratǎ kǎ jǎl ăj ala pǎ kari Dimizov lu mǎnat sǎ spasalaskǎ svetu. * **12,56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trǎbuji sǎ prișjipec ŝje značaleșci ŝje Dimizov u fǎkut pǎșci minji ăm eșce zǎlji!”

să citalec znakurlje pã pãmãnt șã pã nor. Kum dã nu prișjipec șje aku sã doguduleșci!*

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm haje avostru sã șcijec șje aj benji. ⁵⁸ Dãkã șjinjiva či optužuleșci pãntru dugu kari nac plãcit șã vã gãndeșci sã vã adukã la sud, ânșjarkã inka pã kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puće sã či adukã la sudac, sudacu sã či de la oficir, șã oficiru či poçi bãgã ãm čemicã. ⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji sã rãmãj pãn șje no fi plãcit toc banji.”†

13

Isus čamã sã nji ânķãjenj ku maj majnti

¹ Pã aje vremi orikic dãm regija Galileja ur vinjit la Isus șã jur spus dã Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pã jej sã lji amori kãnd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ãm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zãs: “Voj gãndec kã Galilejci ãs maj greșni dã bilo kari alci Galilejc, numa dãm ala rãnd kã ur pãcãt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šã punjec ureći! Dãkã nu vic ânķãji voj toc isto așã vic fi duhovno morc. ⁴ Šã gãndec voj kã eje osamnaest lumi kari ur fost amurãc kãnd u kãzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ãm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakã nu vic ânķãji, așã toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dã neplodnã smokvã spunji kã avenj pucãn vreme sã nji ânķãjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbã: “Are akulo unu om kari ave sãmãnat ãm vinograd ljemn dã smokvã șã jãl tot vinje șã sã ujtã dãkã aj plod pã ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šã așã u zãs alu omula șje lukrã ãm gard: ‘Ujtãci ajișje! Kã mar tri aj mã ujtã pã ljemnusta sã afli plod șã nikad

nu am aflat njimik. Tajãl ãndãrãt! Adãșje ar čãlti pãmãntu?’

⁸ Pã aje, omu șje lukra ãm gard u zãs: ‘Domnu, lasã maj unu aj sã fijã. Ju uj kapali pã lãngã jãl șã uj punji gnoj. ⁹ Dar atunșje u ave plod. Dãkã nu, poc sã ãl taj ãndãrãt.’”

Isus pã zuva dã sãmbãta isc-jelileșci

¹⁰ Pã zua dã sãmbãta, Isus ãnvãca ãm una dã sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dã rov duh ãm je kari izazavale bičișug. Je are apljikatã žjos șã nu sã puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, șã ju zãs: “Mujeru, slobodnã jeșc dãm bičișugu atov.” ¹³ Atunșje Isus u pus mãnjlje aluj pã je, șã je dãm turdatã su uspravali șã su apukat sã de hvalã alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dã sinagogã are mirgiș daje kã Isus u ãntrimatu pã zuva dã sãmbãta șã jãl su ãntors la eje ominj șã u zãs: “Ãs šinșj (6) zãlji ãm una sãmptãmãna hundĩ trãbã sã lukri! Dakã gãndec sã fijec sãnãtoș hajde pã una dãm elje zãlji, a nu pã sãmbãta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zãs: “Licemjerilor! Voj fișjec kãnd dãzljãgec pã vașjilje șã pã mãgari avoștri pã zuva dã sãmbãta șã lji dușjec la apã? ¹⁶ Ali asta mujeri, sãmãnca alu Abraham, kari Sotona u cãnutu ljigatã osamnaest ej șã nar ave pravo sã fijã dizljigatã dãm ala rãnd kã pã zuva dã sãmbãta?” ¹⁷ Pã asta, toc eje kari sã protivile as re rușãnac. Toc alci ãm gãrmadã sur ãnfãlușãt la toçi mãndri șã bunji stvarurlje șje Isus fãșje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari kreșci ka kvasu kari sã širileșci

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

¹⁸ Isus u ãntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku șje sã usporidãlenj?

† 12,59 Isus u spus alu ominj asta usporedbã sã lji de upozorenje kã toc ar trãbuji sã sã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã șje vinji sud pã jej.

19 Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruŝiĉino sãmanca kari aj tari mikã pã kari om u lotu ŝã u sãmanatãm garduŝ ŝã u kreŝci ŝã u fost mari ljemn ŝã vrãbujilje u fãkut skujburãm granur.”

20 Jarã u añtribat: “Ku ŝje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov?”

21 Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari koliĉinã dã fãjnã,* aŝa kutotu sã sã potã rãdika.”

Isus nji ãnvacã kã aj teŝko sã tunãnj ãm kraljevstva alu Dimizov (Mt 7,13–14, 22–23; 8,11–12)

22 Isus putuvule ãm Jeruzalem, proŝule ãm mulci varuŝur ŝã satur ŝã pã akulo ãnvãca 23 Atunŝje ŝjinjiva lu añtribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov ĉar pucãnj ominj?”

Ŝã Isus u zãs alor: 24 “Uŝa dã nor aj uskã. Borulecãvã tari sã tunãcãm nontru. Ju vã pot zãŝji kã mulc ur ãnŝjirka sã tunji ali nor puće. 25 Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riđika ŝã u ãncižji uŝa atunŝje. Voj pã alta parci vic apuka sã kukunjec ŝã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãntru noj.’ Ŝã vorba aluj u fi: ‘Ju nu ŝćuv dã hundĩ ŝćec voj.’

26 Voj vic apuka sã zãŝjec pã aje: ‘Ali noj anj but ŝã anj mãnkãt ku ĉinji kãnd ãnvãcaj pã ulicurlje anoŝtri.’

27 Ŝã jãl u zãŝji maj undatã: ‘Ju vam zãs kã nu ŝćuv dã hundĩ ŝćec.† Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plãnzji ŝã vic kãrcãji ku đinci ŝã vic fi mirgiŝ kãnd vic vide pã Abraham, Izak ŝã pã Jakov ŝã pã toc proroci ãm

kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã. 29 Ŝã eje kari ur ŝãđe la masã pã nuntã ãm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dã pã Istok, Zapad, Sjever, ŝã dã pã Jug.† 30 Bãgãc sama kã orikic kari ãs aku maj pucãn važni ur fi maj mar, a hej kari ãs aku maj mar ur fi maj miŝj.”§

Isus plãnzji pã Jeruzalem (Mt 23,37–39)

31 Orikic farizej ur vinjit la Isus ãm aje ista zã, sã ãl ãmpuruŝjaskã. Ŝã ju zãs: “Herod gãndeŝci sã ĉi amori. Dãm ala rãnd lasã lokusta ŝã dući pã altu lok.”

32 Isus u ãntors vorba: “Duŝjecãvã ŝã zãŝjec alu lisicurljelje:* ‘Ju mãn pã draŝj afarã ŝã ozdravalaskã pã bićež. Ju uj faŝji aŝa astãs, ŝã mãnji ŝã tek ãm treća zuva uj zavãrŝãli.’

33 Ali ju trãbã sã fjuv pã kalje astãs, mãnji ŝã treća zuva, izgledaleŝci kã nu slobut proroku sã mori afarã dãm Jeruzalem.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurãt pã proroc ŝã aj vãrljit petri pã eje kari Dimizov vu mãnat la ĉinji! Kići rãndur am gãndit sã branalesk pã kupiji atej ka gãjna pã pujiŝ dãsup haripiljeŝ, ali voj nu gãndec! 35 Ujtãci aku! Kasa ata aj lãsatã sãngurã golã.† Ŝã nu mic vide pãn ŝje nu vic zãŝji: ‘Blagoslovulit sã fijã kari vinji ãm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pã zuva dã sãmbãta

1 Undatã Isus u mers sã veĉeralaskã la kasa alu vođa dã

* 13,21 ãm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila. † 13,27 nu ŝćuv dã hundĩ ŝćec Ku alĉilje vorbi: “Njiŝ urtaŝji njiŝ njamu nus ĉimac pã gozba ame.” ‡ 13,29 Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej ãs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljuĉeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toĉi lokurlje dãm svet ur fi ukljuĉeni ãm kraljevstva alu Dimizov. § 13,30 ãm original skrijã: “Zadnji ur fi elŝi”. “Elŝi” predstavljaleŝci važnost ŝã ĉast. Ku alĉilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi miŝj važni”, ili: “Dimizov u poĉastali ... Dimizov lju ruŝuna”. * 13,32 lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali ŝã kukavicã. † 13,35 Ominji dãm Jeruzalem u odbacalit pã Isus kã jãl aj Mesija. Domnu lju odbacali ŝã nu lju zaŝtitali. Dã pã aje kãtãnj dãm Rim u uniŝtili Jeruzalem (70. god. dã pã Krist). 13,35 Ps 118,26 ‡ 13,35 Isus su ãntorŝji ãm napoj pã pãmãnt. Atunŝje ominji dãm Jeruzalem ur prepoznuli kã jãl aj Mesija.

farizej. Are pă zuva dă sămbăta șă jej să ujta pă jăl tari ku sama.*
² Om ku bičișug dă umflală dăm apă su pojavalet dădănenće aluj. ³ Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije șă pă farizeji șje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?” ⁴ Jej tășje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, șă lu ozdravalit șă lu lăsat să fugă. ⁵ Isus lju ăntribat: “Dăkă șjinjiva dăm voj ari fișjor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar adănkă nac skoči odma afară, șă pă zuva dă sămbăta?” ⁶ Pă aje, jej nu puće să uniștilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej: ⁸ “Kănd ješč čimat dă la șjinjiva pă nuntă nu șăđec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šinjiva maj važni dă voj pă ala lok. ⁹ Domačinu ar puće să vijă ku omula, șă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elși lokusta ăj păntu jăl’, șă atunșje tu ješč ăm rușanji. Vi trăbuji să či dușj pă zadnji lok.

¹⁰ Așa kănd ješč čimat, dući șă akulježjic zadnji lok. Atunșje Domačinu ar puće să vijă șă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ăm sus.’ Atunșje ăm asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poștovanje ăm nenće alu urtașji atej șă gošč. ¹¹ A tot omu kari să răđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

¹² Su ăntors la Domačin șă Isus u zăs: “Kănd pripremilešč večeră nu čima numa pă urtașjic, ili pă fračic, ili pă njamuc ili pă găzdașj susjedur, kă jej sigurno čur čimaći pă činji isto

șă așa cu fi ăntors. ¹³ Maj benji kănd fașj feștă čamălji pă sărașj să vij șă pă invaliž, șă pă ulož șă pă orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poči ăntorșji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pă zuva dă uskrșnuće dă pravedni ominj.”

Isus sviteșči dă mari feștă ăm kraljestva aluj

(Mt 22,1–14)

¹⁵ Kănd unu dăm ominjije la masă u auzăt, jăl u zăs: “Blagoslovulit ăj ala kari u mănka pită ăm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ăntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošč să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu ăj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dăm jej sor apukat să ăș aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am kumpărat telek, șă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zășj sām jerći.’ ¹⁹ Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinșj (5) perez dă bikan șă trăbă să mă dukă să ănșjerkă. Mă arogă la činji, să zășj sām jerći.’ ²⁰ Treći om u zăs: ‘Ju baș mam ănsurat șă dăm ala rănd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj șă ju spus kutotu. Asta lu mîrgișit pă gazda șă jăl u zăs alu sluga aluj: ‘Ăngribeșćici, dući pă ulicur șă ăm centru dă varuș șă adălji pă sărașj, ulož, invaliž șă pă orb să vijă.’ ²² Kănd u făkut aje, gazda u javalit kă u făkut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunșje ju zăs gazda alu sluga: ‘Aku dući ăm kot pă ulicur șă čamă† șă fă să vijă, așa să fijă kasa ame umpljită. ²⁴ Kă njișj

* **14,1** să ujta pă jăl tari ku sama gănde să vadă dakă ăl poči optužili dă șjeva kă ăj duvină.

† **14,20** Eje ominj kari as re čimac pă nuntă jej fișje dă njimik pă kralj. Dă nuntă jej dă mult mar șćije, a kănd u vinjit vreme să vijă, jej ur izmislilit mișjunj, șă izgovorur. Adășje șjinjiva ar trăbuji să kumpiri telek kari nikad no u văzut ili să kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trăbuji să rāmăji cjelo vrijeme akasă să fiji ku mujere aluj? Jej cănje dă udvaru alor, dă familja alor maj tari dă kit dă gospodaru. Isus u upozorulit kă banji, udvaru șă familija nu slobud să fijă maj bitni dă kit dă Dimizov (vejs retku 25-33 đos). † **14,23** ăm kot pă ulicur ăm original skrija: “pă kalji ili la ogradă”

unu dăm eje elši kari asre čimac nor gusta dăm večera ame.’”

Učenici ar trābuji sǎ fijǎ tari predalic la Isus

(Mt 10,37–38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj ǎl sljedile pǎ jǎl. Isus su ǎntors ǎm napoj šǎ u svǎtit alor: ²⁶ “Bilo šinjǎ dăm voj kari plašji maj tariš pǎ tatusu pǎ mumǎsa pǎ bǎšǎcaš, pǎ kupijiš pǎ fraci šǎ pǎ sorǎlješ šǎ čak pǎ kustu aluj maj mult dǎ kit pǎ minji, nu poči sǎ fijǎ učeniku amnjov. ²⁷ Dakǎ šjinjiva gǎndešči sǎ fijǎ učeniku amnjov, trǎbǎ sǎ dukǎ krušje aluj sǎ mǎ sljedilaskǎ šǎ sǎ fijǎ spremni sǎ mori pǎntru minji.”*

²⁸ “Gǎnđecǎvǎ aku dakǎ unu dăm voj gǎndešči sǎ fakǎ toranj, nu ac šǎđe elši žjos šǎ sǎ viđec dakǎ avec dǎstul banj sǎ ǎl fǎšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inače ar puće sǎ fašj temeljurlje šǎ hej šje sǎ ujtǎ la voj šar puće fašji šufǎ dăm voj daje kǎ nu avec dǎstul banj sǎ završǎlec. ³⁰ Jej ur zǎšji: ‘Asta om su apukat sǎ gradalaskǎ ali no putut sǎ završǎlaskǎ!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sǎ mergǎ ǎm bǎtajǎ ku altu kralj. Šǎ sǎ nu šadǎ elši šǎ sǎ gǎndaskǎ dakǎ ku zešji (10) hiljada dǎ kǎtǎnj poči sǎ ǎl savladalaskǎ ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? ³² Atunšje dakǎ nu poči sǎ ǎl savladalaskǎ u mǎna pǎ pregovarać kitǎ ǎj inka neprijatelju dǎ parći sǎ ǎntrebi dǎ uvjetur dǎ putuljalǎ. ³³ Šǎ aša toc dăm voj dakǎ nu vic lǎsa kutotu

šje avec, nu poči sǎ fijǎ učeniku amnjov.”†

Učenici alu Isus ǎs ka sare

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Isus u zǎs: “Sari ǎj bunǎ stvar ali dǎkǎ perđi izu, ku šje poc ǎntoršji bǎlureme? ³⁵ Nuj bunǎ atunšje njiš dǎ pǎmǎnt njiš dǎ šrot. Lume numa u vǎrlješči ǎndǎrǎt. Punjec ureći voj kari avec ureći sǎ auzǎc!”

15

Usporedbǎ dǎ birka kari su pirdut (Mt 18,12–14)

¹ Pǎlǎngǎ Isus su okupulit tari mulc carinici šǎ tari mari grešnici sǎ pujǎ ureći la vorba aluj. ² Farizeji šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije sur apukat sǎ ǎl gumunjaskǎ, šǎ jej zǎšje: “Asta om sǎ družulešči ku grešnici, šǎ mǎnǎnkǎ ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbǎ: ⁴ “Dakǎ šjinjiva dăm voj ari sto birš šǎ sǎ perđi una dăm jelji, nac lǎsa pǎ ešće devedeset devet ǎm pustulot,† šǎ ac meržji dǎ pǎ aje una su kutǎc pǎn šje nac afla? ⁵ Šǎ kǎnd vic afla, ǎj dušji pǎ umirilje ku fǎlušǎjǎ. ⁶ Atunšje ac meržji akasǎ, vic čima pǎ urtašjic šǎ pǎ susjedi avoštri šǎ ac zǎšji: ‘ǎnfǎlušǎcǎvǎ ku minji, kǎ am aflat pǎ birka ame kari are pirdutǎ!’ ⁷ Ju vǎ zǎk, ku fi maj mari fulušǎjǎ pǎ nor kǎnd su ǎnkǎji

Š **14,26** ǎm original skrijǎ: “Dakǎ šjinjiva vinji la minji a nu mrzǎlešči pǎ tata aluj nu poči fi učeniku amnjov”. Ajišje ǎj “mrzǎlalǎ” preuveličavanje dǎ pucǎn ljubav kari ominji ar trābuji sǎ areći numa alu Isusu. * **14,27** Isus nu zǎšji kǎ kršćanu ar trābuji sǎ fijǎ pǎ krušji. Rimljani stalno mǎnǎ pǎ ominj sǎ dukǎ krušje aluj majnti dǎ kit as re sus pǎ krušji sǎ fijǎ znak kǎ su pokorulit la Rim. Asta metaforǎ značalešči kǎ jej trǎbǎ sǎ sǎ pokorulaskǎ la Dimizov sǎ fijǎ spremni sǎ patalaskǎ

numa sǎ fijǎ učenici alu Isus. † **14,33** Benji ǎj sǎ gǎndešč sǎ fijǎ učeniku alu Isus, ali dakǎ šjinjiva gǎndešči sǎ sljedilaskǎ pǎ Isus a sǎ nu dukǎ krušje aluj, šǎ sǎ nu odbacalaskǎ kustu, jǎl ǎj fǎr dǎ korist ka graditelju kari nu putut sǎ završǎlaskǎ tornju ili ka kralju kari no putut sǎ pobjedilaskǎ.

* **15,2** šǎ mǎnǎnkǎ ku jej Farizeji nu mǎnka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogǎ, aje are kum su spǎla, desetina, kum u mǎnka šjeva ka mǎnkare. Alor lji are frikǎ kǎ Farizeji pǎntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4** Aje are pašnjaku dǎsvǎkut hundi as re birkur. Dǎ apropi as are alci pastirur kari lji pǎze.

unu grešnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, aša jej gănde.”†

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zăšji: “Ili haj să zăšenj kă una mujeri ari zešji (10) banj dăm aržjintš să atunšje unu dăm jej perđi. Nu acăcă lumina să mătura podu să u kuta banj, păn šje nu află?

⁹ Šă kănd u afla banj dăm aržjint părdut, je šu čima pă urtašjilje alji să pă susjedurlje una, să u zăšji: ‘Ănfălušăcăvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zăšji kă aj isto aša ăntră andelji alu Dimizov. Dakă să ănkăješci unu grešnik, jej să ănfălušešci.”

Usporedbă dă fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fišjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio šje ăm pripadalešci.’ Aša tata aluj u ămpărcăt kutotu šje ave ăntri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fišjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu šje ave să su pus pă kalji să mergă dăparci să akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte făr dă gănd. ¹⁴ Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundi are jăl, să su aflat ăm sărăšijă. ¹⁵ Aša u mers la unu om ăm pământula kari lu mănat ăm telek să aj rănăškă poršji.* ¹⁶ Aluj ji are aša fomi dă šu kivinjit să mănăšji dăm ha šje† mănka poršji, să njime nuj dăde njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit ăm firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur să jej ari um boglă dă mănkaru a ju ajišje mor dă fomi! ¹⁸ Ju muj skula să uj meržji la tata amnjov să ju

zăšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dă činji, să alu Dimizov ăm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

²⁰ Atunšje su skulat să u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut să lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ăngărgăjet să ăl surătat tari.

²¹ Fišjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dă činji să alu Dimizovu ăm nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov.’

²² Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš să aflăc maj bunji colji să punjec pă jăl, dădecăj virigă† dă măna aluj, să cipiliš dă pišjorilje aluj.Š ²³ Šă apukăc pă maj mândru rănjită vakă să amurăcu, atunšje lasă să mănănj să să fijenj făloš. ²⁴ Adăšje? Dăm ala rănd kă astăs fišjoru amnjov are mort, a aku kustă ăm napoj! Jăl are pirdut să aku su aflat!’ Aša jej sur apukat să să ănfălušaskă.

²⁵ Maj bătărni fišjor are ăm telek. Jăl vinje akasă să kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puce să audă muzikă să žok. ²⁶ Aša u čimat pă unu dăm slugur să u ăntribat šje aj aje. ²⁷ Šă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă să tatusu u amurăt maj mândră rănjită vakă dăm ala rănd kă su ăntors sănătos!’

²⁸ Ali jăl are mirgiš să nu gănde să tunji ăm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru. ²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa găndešciči kă mulc ej šje am lukrat dă činji

† **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristilešci šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndešci kă voj šcec pravedni să kă nu trăbă să vă ănkăjec.” § **15,8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnica. * **15,15** Zakonu alu Židovur zăšje kă poršj ăs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănăšji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzăle poršj. † **15,16** dăm ha šje Ăm original skrijă: “Ijuskur dăm rogač”. As re Ijuskă dăm mahunur kari krešci pă Ijemnu dă rogač. † **15,22** virigă Viriga aj znak dă čast să dă autoritet. § **15,22** să cipiliš dă pišjorilje aluj. Kănd porc sandalur aje arată kă ala om aj slobodan a nuj rob.

ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali kănd astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor rănjită vakă pântru jăl!

³¹ Tatusu u zăs aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, šă kutotu šje am ju aj atov. ³² Isto aša benji aj aku să slavalenj šă să nji anfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su antors am kust am napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!' "

16

Isus nji anvacă kum să koristilenj găzdăšije mudro šă dirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: "Are om găzduk kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešči šă răsăpă găzdăšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: 'Šje aj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!'

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: 'Šje să fak, aku kănd gazda je ändărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušanji să mă duk să kuldujesk. ⁴ Šcuv šje uj fašji! Ju uj direžji aša dă kănd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat am benji la kăšălje ominjistora.*

⁵ Aša jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kići unu. Jăl u antribat pă elši om: 'Kit ješč dator alu gazda amnjov?' ⁶ Jăl u antors vorba: 'Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.' Upravitelju u

zăs: 'Šăz žjos, jec računu šă pă friš skrijă pedeset.'

⁷ Šă jăl u antribat pă altu om: 'Kit ješč tu dator?' 'Sto merur† dă pšenică.' Šă jăl ju zăs aluj: 'Jec računu šă skrijă osamdeset.'

⁸ Atunšje gospodaru u amărit pă nu dirept upravitelj kari am oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărđuljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svetš as maj mudri am stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.* ⁹ Šă ju vă zăk: 'Koristilec găzdăšije šje fužji daje kă aj nepravednă ku aje vă fășjec urtašj pă lăngă voj, aša kănd nu maj u fi găzdăšijă, atunšje voj vic fi apukac am nor dă erikeš.†

¹⁰ Ala kari aj vjeran am maj mišj stvarur, aj isto aša vjeran am stvarurlje mar; šă ala kari nuj vjeran am stvarurlje mišj aj isto nu vjeran am stvarurlje mar. ¹¹ Šă aša dakă nac fost vjerni am svetovno găzdăšijă šjinji vu ankredi ku pravă găzdăšijă să upravljalec? ¹² Šă dakă nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešči avovă?

¹³ Njiš una sluga nu poči să sluzulaskă pă doj gazdur dăm turdată, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pă halalant nu u puče vide am oč. Nu pučec sluzuli šă alu găzdăšijă šă alu Dimizov istovremeno."

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat să aš fakă šjuf. ¹⁵ Atunšje Isus u zăs: "Voj vă fišjec pravedni am oči alu lume, ali Dimizov šcijă sufljičilje avošttri. Šje lume tari

* **16,4** uj fi apukat am benji la kăšălje ominjistora Asta značalešči kă alci ominj cu da lukru, šă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. † **16,6** Sto bačvur Am original skrijă: "Sto bata". Aje are oko 3.000 litara. † **16,7** Sto merur Am original skrijă: "Sto kôrova". Aje are oko 20.000 kilograma. § **16,8** ominji dă asta svet Asta aj dă ominj kari as ka nu dirept upravitelj kari nu kunošci pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: "Ominji dă asta svet ili svjetovni". * **16,8** ominji dă lumină "Lumina" asta svitešči dă Dimizov ili dă dirept ponašalală. Ku alčilje vorbi "Ominji alu Dimizov" ili "ominji kari kustă am svetlă". † **16,9** voj vic fi apukac am nor dă erikeš. Asta značalešči kă Dimizov aj zadovoljan kă koristilec banji să ažitac alu ominj ili alu urtašj kari ažitac. Dimizov šă anđelji vu aščipta am domu alor am nor.

cenilešci, skärbä äj äm nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šä kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12–13; 5,18, 31–32)

¹⁶ Isus zäšji: “Zakonu alu Mojsije šä kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pän šje no vinjit Ivan kari bučuza šä dä atunšje spunje Hir fälös dä kraljevstva alu Dimizov a noj träbujenj sä nagovurelenj sä mergä äm kraljevstva alu Dimizov.

¹⁷ Nu značalešci kä zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šä pämäntu, kitä sä propadalaskä zakonu ili sä kadä una slovä däm zakon.

¹⁸ Kari sä lasä dä la bäšäcaš sä sä änsori ku alta bäšäca fašji preljub. Šä tot omu kari u änsura pä mujeri kari äj läsatä dä la bärbat isto fašji preljub.”

Usporedbä dä om gäz dak sä dä Lazar

¹⁹ Isus zäšji: “Are om gäz dak kari sä ämbräka äm colji skumpi† šä äm totä zä mänka skumpä mänkari.

²⁰ Akulo are isto aša om särak kari sä čima Lazar kari are astupat ku čirevur pä jäl šä are pä košci la uša la ala gäz dak. ²¹ Jäl äš kivinje sä fijä ränjit ku mrvicurlje šje kädä dä pä masa alu omuluje gäz dak. Känji delj divljä čak vinje la jäl šä äj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme känd u murit kuldužu, šä anđeji lor dus äm bracä la Abraham. § Omu gäz dak isto u murit šä u fost ängrupat.

²³ Äm mari mukä äm podzemlje,* gäz daku su ujtat sus šä u väzut pä Abraham dä däparci šä pä Lazar kari are längä Abraham.

²⁴ Šä jäl u pläns äm mužjalä: “Tata, Abraham fijäc milä dä minji! Mänäl pä Lazar la minji lasäl sä äntupaskä

žježjitu äm apä šä säm räšjaskä ljimba, kä mari mukur äs pä minji äm fokusta.’

²⁵ Abraham u äntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu träbä sä či ängändešc dä aje känd arej pä pämänt tu avej mulci bunji stvarur, känd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jäl äj aku äm utjehä, känd ješc tu äm mukä. ²⁶ Šä dä kutotu asta, äntri noj šä äntri voj äj mari gropä fär dä kraj. Eje kari ar gändi sä mergä dä ajišje la voj nu poči, šä njiš njime nu poči dä la voj sä vijä la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are gäz dak u zäs: ‘Mä arog la činji sä älä mäjä pä Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustä. Lasä sä lji upozurulaskä sä nu vijä pä ista lok pljin dä mukä!’

²⁹ Abraham u äntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije šä proroci ari skris dä jej sä lji opozurulaskä! Lasälji sä pujä ureci la jej!’

³⁰ A jäl u zäs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji träbä sä lji vijä šjinjiva däm morc, šä jej sur änkäji.’

³¹ Abraham u äntors vorba: ‘Dakä no punji urece la Mojsije šä la prorokur, nur änkredi njiš sä sä skolji šjinjiva däm morc.’”

17

Kum sä järtenj šä sä fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6–7; 15; 21–22; Mk 9,42)

¹ Isus u zäs alu učenci aluj: “Näpadajur dä relji träbä sä vijä ali jao alu ala om pä kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji sä ajvi peträ däm mlin lji-gatä la gät šä sä sä värljaskä äm apä, dä kit sä puji pä grehur pä hej mišj.

³ Fijec äm samä! Dakä fračitu ac vitešci ämpurišešcil; atunšje dakä su änkäji, jartäj. ⁴ Makar sä

† **16,19** Äm original skrijä: “kari sä ämbräka äm ljubičastä mändri colji”. Ljubičastä farbä šä tkaninä däm mändru lan as re tari skumpi. § **16,22** äm bracä la Abraham Äm original skrijä: “pä čeptu alu Abraham” ili “äm bracä alu Abraham”. Asta svitešci kä Abraham šä Lazar as re una längä alt pä aje feštä, pä grčki stil känd mänka pä feštä. Fälušäjä äm nor are mulci rändur ka vorba alu Dimizov ka slika kum äj feštä. * **16,23** podzemlje Äm original skrijä: “Had”. Numurlje “Had” šä “Šeol” k koristile äm Biblijä kum äj morče šä lok hundä duša alu ominj fužji känd jej mori.

zgrešilaskă protiv dă činji šapči (7) rändur äm una ză, dakă vinji la činji šapči (7) rändur sã priznalaskă dă aje šje u fãkut, jartäj.”

⁵ Apostolu u zäs alu Domnu: “Dänji maj mult änkriđalä!”

⁶ Domnu anostru u äntors vorba: “Sã vi avut änkriđalä makar aša dă mikă ka sãmãnca dă gorušičino zrno voj ac puće zãšji alu ljemnusta: ‘Skočiči dãm vãnj šã sãmãnãci äm more!’, šã voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dãm voj zãšji alu sluga aluj, dă pã šje u lukra äm telek ili pãze pã biršj, sã ac zãkã känd vinji dãm lukru: ‘Hajd jec lok?’

⁸ Mar ju zãšji am lok dă aje: ‘Dući šã fã šjeva dă mãnkat, ščimbãc coljilje, šã ašcãptãmã sã mãnãnk šã sã bjov, dă pã aje poc tu sã šäs šã sã mãnãšj!’ ⁹ Šã ar kãpãta sluga šjeva ka posebnã zaslugã dă aje dă šje u fãkut? Ju gãndesk kã nu.

¹⁰ Šã voj isto fãšjec kutotu šje am zapovjedalit, trãbã sã zãšjec: ‘Noj šcãn numa obiçni slugur. Noj numa anj fãkut lukru anostru!’”

Ozdravalic äs zešji (10) ominj ku gubã, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pã kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile graniçurle äntri Samarija šã Galileja.

¹² Are aje sã tunji äm unu dãm saturljelje šã jãl u aflat pã drik zešji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparçi ¹³ šã ur mužjit la jãl: “O Isuse Domnu! Fijãc milã dă noj!”

¹⁴ Känd u vãzut pã jej, Isus u zäs: “Dušjec šã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã šcec sãnãtoš.” Jej lur pus ureci, šã pã kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunšje unu dãm jej känd u vãzut kã u fost čistilit su äntors äm napoj šã dãm tot graju slavale pã Dimizov. ¹⁶ Jãl u kãzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u äntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundji

äs heščelanc novã (9) ominj? ¹⁸ Nu su äntors njime äm napoj sã ðe slavalala alu Dimizov, çar strançusta?” ¹⁹ Atunšje jãl u zäs: “Skolãci šã dući pã kaljec. Änkriđala ata çu spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov äj dapropi

(Mt 24,23–28, 37–41)

²⁰ Kum u fost äntribat dă la farizeji känd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u äntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sã potã ominji sã promatralaskã dă pã znakovur. ²¹ Aša lume sã nu potã sã zãkã: ‘Ujtãci! Ajiše äj.’ Ili: ‘Akulo äj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov äj äntri voj!”

Isus spunji kã u vinji äm napoj

²² Jãl u zäs lu uçenici aluj: “U vinji vremi känd vic kivinji sã viðec una dãm zãljiljelje känd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrã no fi ispunulitã. ²³ Orिक ur zãšji: ‘Ujtãci akulo äj! Ajiše äj!’ Nu fužjec äm njikere nu vã maknalec! ²⁴ Känd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dã svetlã svitlãzãnt dãm unu kap dã nor pãn la altu kap dã nor. Aša u fi šã ku Fišjoru Omuluj äm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dă aje, ju trãbujesk sã patalaskã mult šã ju uj fi odbacalit dă la asta generacijã.

²⁶ Kum are äm zãljilje känd Noa kusta, aša u fi äm zãljilje känd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mãnka šã bije, sã änsura šã sã ämirita pãnã äm zuve känd Noa u tunat äm arkã. Šã poplava u vinjit šã u uništilit pã toc kari nas re äm arkã.

²⁸ Isto aša are äm zãljilje känd Lot kusta. Jej mãnka šã bije, kumpãra šã vinðe, šã sãmãna šã gradale. ²⁹ Ali pã zuva šje Lot u fužjit dãm Sodoma u kãzut fok šã sumpor dãm nor šã u uništilit pã jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dãm turdatã pã zuve känd

ju, Fišjoru alu Omuluj muj äntoršji. ³¹ Dakä äj äm aje zuva omu pä krovuš dä kasa* a stvarurlje aluj äs äm kasa, nu mergä žjos dä pä jelji sä äš je ku jäl. Isto aša dakä äj om äm telek, nu mergä akasä.

³² Ängändecavä dä bäšäca alu Lot šje ju su dogodulit!† ³³ Šinji gođe äňšjarkä sä äš spasalaskä kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Äm aje nopci ju vä spuj ur fi doj ominj äm ista pat šä unu däm jej u fi lot, halalänt u fi läsat. ³⁵ Dovä mujer una ur meljali fän, šä una u fi lotä, hajelantä u rämänje.” ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur äntribat pä Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jäl u odgovorulit: “Hunđi äs ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

18

Usporedba dä sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sä areci alu učenikur kä om ar träbuji uvjek sä sä aroži šä nikad sä nu odustulaskä. ² Jäl u zäs: “Äm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikä dä Dimizov, njiš nu sä brigale dä njime šje jej zäšji. ³ Šä akulo are una vädojä äm varušula kari stalno vinje akulo la jäl, šä sä aruga: ‘Apärä mä dä dužmanu amnjov.’ ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dä pä aje su apukat sä sä ängändaskä:

‘Nu am njiš šefälj frikä dä Dimizov, ili brigä pä längä ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicä kä mult mä dosadalešci. Uj apära, inace mu dosadali ku vinjala šä ku äntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zäs: “Ac bägat sama šje šu zäs sängur aluj sudacu hamiš?”* ⁷ Šä atunšje nu da Dimizov điriptaci šä zaštitä alu

lume akuljesä aluj kari plänži la jäl zuva šä nopce šä jäl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vä zäk kä jäl u ažuta ku điriptaci šä ku zaštitä pä friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dästafelä änkriđalä äm ominj känd ju muj äntoršji pä pämänt?”

Usporedba dä farizej šä dä poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicä äm pravednostu alor, a jej pä alci sä ujtä ku märžnjä. ¹⁰ Jäl u zäs: “Doj ominj ur mers sus äm Hram sä sä aroži. Unu däm jej are farizej, šä altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šä u zäs asta aruguminci päntru dä jäl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalä cijä kä nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovä rändur pä säptämänä; dov desetina cijä dä kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pä haje parci, u rämäs dä parci, šä nu su ändura sä räđiši očiš äm nor, numa äš bäče čeptu dä žalji šä zäšje: ‘Dimizolje aj milä dä minji grešnik!’ ¹⁴ Ju äc zäk kä ala poreznik u mers akasä opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sä räđika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi räđikac.”

Isus blagoslovulešci pä kupij (Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šä pä mišj kupijiš, sä pujä Isus mänjilje pä jej sä lji blagoslovulaskä. Ali känd ur väzut aje učenici jej ljur svätit sä äj đe uđinä. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jäl šä u zäs: “Lasälji pä kupiji sä vijä la minji šä nu lji branalec, kä kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vä zäk: ‘Kä kari gođe no fi ka kupiji

* **17,31** Krovurlje alor as re ravnä a ominji puće sä umblji sus ili sä šadä. † **17,32** Je su ujtat äm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji däm Sodoma. **17,32** Stv 19,16 ‡ **17,36** Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra äm telek šä unu u fi lot, halalänt u rämänje.”

17,36 Mt 24,40 § **17,37** Känd ominji veđi pä lešinarur kum äs una, jej šćijä kä akulo äs ominj morc. Aša toc u šci känd u vinji sudu alu Dimizov. **17,37** Job 39,30 * **18,6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtäcävä šje jäl u odlučilit!”

mišj ponizni nor puće sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”†

Teško aj alu gãzdašj sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pã Isus: “Bun Učitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã cem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ămparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdašijã ăm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” ²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are gãz dak šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov aj dã eje kari ăs gãzdašj sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri aj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã alu gãz dak sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zãs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”§

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Šje aj nemoguće alu om, aj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã čanj sljedilit pã činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã šinji gođe ăs lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapići dã aje maj mult ăm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morče aluj

³¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureći, noj mãrženj ăm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ăm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali ăm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, ³³ šã dã pã šje uj fi bičevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Učenici nu šćije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ăngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ăm Jerihon

³⁵ Kum ăs re apropi ăm Jerihon, šjeva ka omu orb šãđe pã drik šã kulduže. ³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã trešji pã akulo, jãl su ăntribat šje aj aje. ³⁷ Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. ³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mã arog la činji aj milã dã minji!” ³⁹ Lume kari umblã ăm nenći aj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

† **18,17** Dimizov zahtijevalešći dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god gãndešći sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18,19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus aj Dimizov. Dakã omu ăl prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ăl sljedilaskã.

18,20 Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 § **18,26** Židovi gãnde kã ala om are gãz dak daje kã Dimizov lu blagoslovulit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašj nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã aj nemoguće omu gãz dak sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu.

* **18,38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.”

40 Atunšje Isus u stat ša u dat zapovjed sa al aduka la jal. Jal lu antribat: 41 “Sje gandešc sa fak pantru činji?”

Ša jal u antors vorba: “O Domnu, ju gandesk sa vad!”

42 Isus ju zas: “Ujtaci! Ankridala ata cu ozdravalita.” 43 Ša jal odma u kapatat sa vada. Ša lu sljedilit pa Isus, sa slavale pa Dimizov. Ša tota lume kari ur vazut dađe slava alu Dimizov.

19

Zakej sa ankaješci

1 Isus u vinjit am Jerihon sa u trikut am ala varuš. 2 Ša akulo are om sje sa čima Zakej. Jal are glavni poreznik, sa are gazdak. 3 Jal anšjarka sa vada pa Isus sa sa saz-nalaska šjinji aj jal. Ali nu al puće sa al vada akulo asre mulc ominj daje ka jal are niskā om. 4 Dam ala rand jal u aljargat am nenci sa su urkat pa ljemn da divlja smokva am nada ka lu vide daje ka Isus vinje pa aje kalje.

5 Kand u vinjit Isus pa lokula, jal su ujtat sus sa lu vazut pa jal, sa ju zas: “Zakej, pafriš haj žjos, ka ju traba astas sa vju la činji akasa.”

6 Ša jal su angribit sa vijā žjos sa lu apukat ku falušajā. 7 Kand ur vazut lume aje, jej toc gumunje: “Jal u meržji la om kari aj grešnik!”*

8 Zakej su skulat sa u zas: “Domnu, ujtaci! Ju dov žamataci dam gazdašije ame alu sarašj. Ša daka am anšjaljit pa šjinjiva, antork patru randur majmult.”

9 Isus ju zas aluj: “Astas spasenje u vinjit la asta kasa,† ka sa asta aj fišjoru alu Abraham.‡ 10 Ka ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sa kotā sa sa spasalaska pa ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trabuji sa ramaji vjerni (Mt 25,14–30)

11 Mulc ominj ur auzat elje vorbi, kum are dapropi da Jeruzalem, sa ominji sa gande ka kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sa lji spuži maj una usporedba. 12 Jal u zas: “Unu gazdak om su gatāt sa mergā am dāparci pamant sa kapići kraljevstva sa atunšje sa sa antorkā. 13 Jal u čimat pa zešji (10) slugur, sa lju dat pola kila da aržjint†,‡ sa u zas: ‘Fašjec korist aje pan sje nu mā antork.’ 14 Ali ominji dam lokula aluj al marzale, sa u manat pa predstavnišj da pa jal sa zakā: ‘Noj nu gandenj asta om sa nji fijā kralj.’

15 Ali jal su antors ku autoritet da kralj sa u dat zapovjed sa aj aduka pa slugurljelje alu kari u dat banj sa vijā dadānenći sa de izvještaj sje ur fakut ku banji. 16 Elši sluga kari u vinjit, u zas: ‘Domnu, banji atej mu adus da zešji (10) majmult.’ 17 Ša jal u zas aluj: ‘Māndru! Tu ješc bun sluga. Daje ka are vjeran ku mik, aku aj autoritet pa zešji (10) varušur.’

18 Altu om u vinjit, sa u zas: ‘Domnu, banji atej su radikat da šinšj (5) randur.’ 19 Ša jal u zas isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pa šinšj (5) varušur.’

* 19,7 Židovi mrzale pa poreznici sa jej gande ka niš una osoba nu traba sa sa družulaska una.

† 19,9 spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pa ominj kari kustā am asta kasā.” ‡ 19,9 asta aj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerā ka kum ave Abraham.” § 19,10 kari u fost pirdut Asta značalešci: “ominj kari u fužjit da la Dimizov daje ka ur grešilit.”

* 19,11 kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ankride ka Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kand u vinji am Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sa vladalaska am kraljevstva alu Dimizov.” † 19,13 ‡ 19,13 pola kila da aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata da 100 zālji, aje sje ominji as re pālčic da patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj da platā.

20 Šă treći (3) u zăs: ‘Domnu, ajišje äj banji atej, ju am pázăt pántru činji, am pus äm maramică. 21 Mijă mi are frikă dă činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šă akuljež šje naj sãmănat.’

22 Šă u zăs kralju äm änturšjală dă vorba: ‘Däm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćijej kă mes om strog, šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sãmănat.Š 23 Atunšje adišje naj pus banji äm bankă? Să vi putut šjeri banji ku kamaturalje känd maš äntoršji.’ 24 Atunšje kralju u zăs alu hej šje stăce akulo: ‘Loc banji dă la jăl šă dădecăl alu ala kari ari zešji (10).’

25 Jej ur zăs: ‘Ali Domnu, jăl mar ari šinšj (5) kilă dă aržjint!’

26 Ju vă zăk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šă haj pucăn šje ari u fi lot dă la jăl.* 27 A alu dužmanji amej kari nu gände să fjuv kralju alor, adušjecălji ajišje šă amurăcălji äm oči amej!”

Isus tună äm Jeruzalem ka Kralju (Mt 21,1–11; Mk 11,1–11; Iv 12,12–19)

28 Känd Isus u spus usporedbe, u mers maj pă dăparci pă kalje dă Jeruzalem. 29 Känd Isus vinje mar apropi dă lok äm Betfaga šă Betanija la planina dă maslinur, jăl u mănăt pă doj učenikur aluj äm nenči. 30 Jăl u zăs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pă magar pă kari njime no šăzut.† Dăzljigăcăl šă adušjecăl la minji. 31 Dakă vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje äł dăzljjež?’ , numa zäj: ‘Alu Domnu äj trăbă.’ ”

32 Šă kari u fost mănătă ur aflat točno kum jăl u zăs. 33 Čak šă

känd dăzljiga pă magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje dăzljigăc?”

34 Šă änturšjala dă vorba are: “Alu Domnu äj trăbă.” 35 Šă lu dus la Isus šă ur pus haljinurlje alor pă magar šă u pus pă Isus sus pă jăl să šadă.

36 Kum măržje jăl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pă driku hundi prušule să de čast alu Isus.

37 Šă baš kum vinje jăl apropi dă varuš hundi planina dă maslinur să slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat să kănci äm mari fălušjă, šă däm tot graju slavale pă Dimizov dă kutotu mari čudur šje ur văzut. 38 Jej mužje:

“Blagoslovulit să fijă

kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!

Putuljală äm nor,

šă slava alu Dimizov!”

39 Orikic dă farizej äm gărmađă jur zăs: “Učitelju, zălji alu učenici atej să nu svitaskă aje.”

40 A Isus lju zăs: “Dakă jej ur tășje, petrilje sur apuka să mužjaskă äm slavă.”

Isus plănži pă Jeruzalem

41 Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat să plăngă pă jej dasupra. 42 Atunšje jăl u zăs: “Să vi šcut numa ästăs šje adušji putuljala ata!‡ Aku äj askunsă dă la oči atej. 43 Daje kă vinji vreme känd dužmanji atej ur riđika falur pălăngă činji, jej čur opkululi šă čur äнкуje däm totă parce. 44 Šă jej čur uništiti pă činji do kraja šă kutotu šje kustă akulo šă no maj rãmănje äm činji njiš una petră pă alta petră, kutotu pántru aje kă nu

Š 19,22 šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sãmănat. Asta are numa izrekă. Osoba kari je däm bankă kutotu ili akulježji šje alci samănă äj metafora dă alci kari să koristilešči ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19,26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šă dă la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † 19,30 pă kari njime no šăzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenă dă lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19,38 Ps 118,25–26; 148,1 ‡ 19,42 Isus arată tuga aluj daje kă ominji äm Jeruzalem ur propustilit prilika alor să fijă pomireni ku Dimizov.

aj prepoznulit vreme känd Dimizov u vinjit la činji.”[§]

Isus mănă afară dăm Hram pã ominj kari vindî

(Mt 21,12–17; Mk 11,15–19; Iv 2,13–22)

⁴⁵ Isus u mers âm Hram, șã su apukat sã lji măji afară pã eje kari vinde șã kumpăra âm nontru. ⁴⁶ Jăl u zãs alor: “Skris aj âm svântă kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dă aruguminçi’ ali voj ac făkut ‘șpiljă dă pljačkaș!’”^{*}

⁴⁷ Dă zuva Isus ânvăca âm Hram, a mar popur șã učitelji dă zakonu alu Mojsije șã alci vođur kari as re židovur planărze sã îl amori pã jăl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fașji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dă jăl, șã punje tari ureçi la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dă la Dimizov
(Mt 21,23–27; Mk 11,27–33)

¹ Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije șã alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus âm una ză känd ânvăca pã lumi âm Hram șã propovjedale Hir fălos. ² Jej lor ântribat pã jăl: “Pã alu šinji autoritet fașj stvarurljeșce? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zãs: “Lasăcămă pã minji sã vã ântreb una stvar șã aj dă voj sã âm ânturșjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã bučuzaskă pã ominj, ili ominji u zãs aje sã fakă?”

⁵ Jej ur svătıt una ku alt șã zășje: “Dăkă anj zășji ‘dă la Dimizov’, u ântriba: ‘Adășje atunșje nu ânkrıdec?’ ⁶ Ali dăkă anj zășji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărłji petri pã noj sã nji amori. Kã jej

ăș uvjerilic kã Ivan are prorok.”
⁷ Așa jej u ântors vorba kã jej nu șcije dă hundi u vinjit autoritet sã bučuzaskă.

⁸ Șã Isus u zãs: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșce.”

Isus fașji usporedbă ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33–46; Mk 12,1–12)

⁹ Isus su apukat sã spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sãmănat vinograd șã u lăsat âm najam vinogradu alu șjeva ka ominji, șã jăl atunșje u fužjit dăm pãmăntula pã maj lungă vremi. ¹⁰ Känd u vinjit vreme, jăl u mănat pã sluga la ominj âm vinograd sã aj đe parće aluj dăm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut șã lor mănat ku mănjlje golji. ¹¹ Atunșje u mănat pã altu sluga ali șã pã jăl lor bătut, vredălit șã lor mănat ku mănjlje golji. ¹² Jăl u ânșjirkat sã măji pã treçi sluga, ali șã pã jăl lor ranalit șã lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zãs pã aje: ‘Șje sã fak? Ju uj măna pã fișjoru amnjov plăkut. Dar känd lu viđe pã jăl, pălăngă jăl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije känd lor văzut sur ligizıt ântri jej: ‘Jăl aj nasljednik. Hajc sã îl amurănj așa nasljedstva aluj sã nji rãmăji anovă.’ ¹⁵ Atunșje lor dus afară dăm vinograd șã lor amurăt.

Aku șje u fașji gazda dă vinograd?
¹⁶ Jăl u vinji șã u uniștili pã ominjije. Șã u da âm najam vinogradu alu alci.”

Känd u auzăt jej aje kum ominji urăt sã ponașalesçi, jej ur zãs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jăl su ujtat pã jej, șã u zãs: “Skris aj svântă kenvija:

§ 19,44 Eșce stihovur opisileșçi opsadă hundi kătănjilje u opkolulit varușu kari ari falur. Känd kătănjilje u opkoluli, ominji nu poçi sã mergă afară șã njime nu poçi sã lji ažuçi. Isus șcije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem âm buđučnost. 70. god. dă pã Krist, kătănjilje dă Rim u opkolulit Jeruzalem șã akulo u amurăt pã mulc ominj 19,46 Iz 56,7 19,46 Jr 7,11 * 19,46 Isus u făkut dă njimik pã prodavač daje kã jej ur uniștavalit svrha dă Hramu alu Dimizov. Dimizov gände ominji sã sã arogă âm Hramu aluj, ali prodavaçi aje korıstıle ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji naplatale maj mult dă ränd dă žrtvă

‘Peträ kari graditelji u vărlijit
ândărăt

u fost aku peträ zaglavnä?’

Šje značalešci asta? ¹⁸ Toc kari kađi
pă petre u fi zdrubit pă dărâbelji, šă
toc pă kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dă zakonu alu Mojsije
šă mar popur ur ânşjirkat sã puja
mãnjlje pă jăl âm ala šas ali alor lji
frikă dă lumi. Jej ur prişjiput kă jăl
u spus dă asta usporedbă protiv dă
jej.

*Popi ânşjarkă sã prevaralaskă pă
Isus känd äl ântriba dă porez
(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17)*

²⁰ Popi šă alci vođur äl pratala
pă Isus šă or mănāt pă špijunj,
ominj kari trişje ka ominj đirepc
kari ar trăbuji sã äl optužulaskă pă
Isus âm šjeva šje ar zăşji krivo aša
sã äl adukă pă Isus âm mãnjlje
dă upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor
ântribat pă jăl: “Učitelju, noj šcijenj
kă aje šje zăşj šă ânvec aj točno,
šă kă nu arec njiş šefălji parci, ali
tu ânvacă anume kalje lu Dimizov.
²² Aku aj benji dă noj židovur sã
plăčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re
lukavi šă lju zăs alor: ²⁴ “Arătam
banji ku kari plăčeşc porezu.† Aku
alu şjinji aj ubrazu šă numilje sus?”

Jej ur zăs: “Alu car.”

²⁵ “Atunşje plăcec alu car šje aj
pripadaleşci lu car šă dăđec lu Dimi-
zov šje pripadaleşci alu Dimizov!”
²⁶ Jej nu puče sã aflji njimika rov âm
svatu aluj ântri toc lumi, šă jej asre
ămirac la ânturşjala dă vorba aluj,
šă u tăkut.

*Saduceji ântrabă pă Isus dă
uskrnuće*

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zăşji
kă njime nu su skula dăm morc ur
vinjit la jăl, ku trik ântribală: ²⁸ Jej
ur zăs: “Učitelju, Mojsije u pus žos
zakon pântru noj kă dakă fračisu
omuluj ar muri šă lasă pă băşăcaş
făr dă kupij, atunşje fračisu aluj
trăbă sã u âmiriçi šă sã răđişi famil-
ija pântru fračisu mort.§ ²⁹ Undată
asre şapçi frac. Elşi u lot băşăcă šă
u murit făr dă kupij. ³⁰ Šă drugi
u lotu pă je, šă jăl u murit făr dă
kupij. ³¹ Šă treçi u lotu pă je. Maj
toc şapçi ur lotu šă ur murit, šă njiş
unu no avut kupij ku je. ³² Pă zadnji
šă mujere u murit. ³³ Aku lu şjinji u
fi băşăce känd or uskrsnuli morci?
Ângândeşçiçi kă toc şapçi ur avutu
dă băşăcă.”

³⁴ Isus u ântors vorba alor: “Âm
asta svet lume sã âmirită šă sã
ânsoră. ³⁵ Ali eje kari ur fost sma-
tralic vredni sã uskrnulaskă dăm
morc njiş nu su ânsura, njiş nu
sã âmirită. ³⁶ Šă jej nu poçi maj
mult nikad sã mori, kă jej âs kupiji
alu Dimizov daje kă âs riđikac dăm
morc. Jej âs ka andeji. ³⁷ Atunşje dă
uskrnuće šă Mojsije u arătāt aje âm
svedočulala aluj dă grmu šje arđe.
Akulo jăl čamă pă Domnu alu Dimi-
zovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak,
šă Dimizovu lu Jakov, multă dobă
dă pă šje jej ur murit. ³⁸ Anume,
Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc,
mar alu hej kari kustă, känd toc
kustă pântru jăl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dă zakonu alu
Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj
svitit benji!” ⁴⁰ Dă pă aje jej nu

20,17 Ps 118,22 * **20,22** Jej sã nadale kă Isus u zăşje “da ili nu”. Dakă u zăşji “da”, atunşje Židovi ar fi mirgiş pă jăl kă lji zăşji sã plăčăskă porez la alci kari âs pă vlast. Dakă zăşji “nu” atunşje vjerski vođur ar puče sã zăkă alu Rimljani kă Isus ânvacă sã krşălaskă zakonu alu Rim. † **20,24** Âm original skrijă: “denar”. ‡ **20,27** saduceji grupa dă židov kari âs vjernici šă političari jej numa prihvataleşci elşi šinşj kenvijur dăm stari zavjet šă jej nur ânkrizut âm kustă dă pă morşi.

20,28 Pnz 25,5–6 § **20,28** Âm original skrijă: “răđika familijă pântru fračisu aluj.” **20,37** Izl 3,6 * **20,38** Daje kă eşece ominj ur murit fizički, jej trăbă sã fiđă duhovno âm kustă. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustă, makar kă tela alor ur murit daje kă duhu alor kustă âm prisutnostu alu Dimizov.”

sor maj ändurat sä äl änšjeršji ku äntribalur.

Mesija äj maj mari dä kit Car David

(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Isus u äntribat: “Šje gändešci jej kum svitešci dä Mesija kä äj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dä jäl sängur äm kenvije dä Psalmur zäšji:

‘Domnu u zäs alu Domnu amnjov:

Šáz pä desna parće ame.

⁴³ Šä ju uj värlji pä dužmanji atej däsüp pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äl čamä: ‘Domnu’, atunšje kum poći jäl sä äj fišjor?’†

Isus upozoravalešci pä učenici aluj sä sä pažaskä dä učitelji dä zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totä lume punje ureci. ⁴⁶ Jäl u zäs: “Je sama dä učitelji dä zakon alu Mojsije. Jej uživalešci sä sä šetalaskä äm haljinur lunž šä sä fišjor pozdravalic ku poštovanje äm varuš pä trgur šä jej plašji sä šadä lokurlje časni äm sinagogur šä pä nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešci pä udovicur äm käšälje alor, känd fašji lunž aruguminći dä predstavä. Ali jej ur kápäta maj gre kaznä.”

21

Udovica dä kutotu šje ari alu Dimizov

(Mk 12,41–44)

¹ Kum su ujtat äm sus Isus u väzut pä ominj gäzdašj kum bagä banj äm škatulä kari are äm Hram. ² Jäl u väzutu isto aša pä mujere vädojă kum u pus äm nontru doj mišj banj däm aržjint. ³ Isus u zäs: “Ju vä zäk anume, kä asta sarakä vädojă anume u dat maj mult däm toc jej. ⁴ Adišje? Daje kä toc alci or dat

dobrovoljni prilog lu Dimizov däm aje šje ave mult känd mujere u dat däm särašijă šä kutotu šje ave dä kust.”

Znakur dä änturšjala lu Krist

(Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ Känd učenici svite dä Hram, šä zäšje kä ave mändri mar petri, šä are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zäs: ⁶ “Ä dä ešce stvarur la šje vä ujtac aku, zuva u vinji, känd njiš una petră no rämänje ajiše una pä alta. Jelji ur fi toći värljići žos.”

⁷ Jej lor äntribat pä jäl: “Učitelju känd u fi aje? Šä šefälj znakuvur ur fi kari ur zäšji känd u fi?”

⁸ Jäl u zäs: “Ujtacävă sä nu fijec zäbunjic. Multä lumi ur vinji äm numilje amnjov šä ur zäšji: ‘Ju mes Mesija’, šä ‘Vreme äj apropi.’ Ali nu bägac sama la jej. ⁹ Šä känd auzac dä tabărur šä dä nemirur nu fijec frikoš, kä ešce događajur trăbă sä fišjor elši ali kraj no vinji aša pä friš.” ¹⁰ Jäl isto aša lju zäs: “Nacija sur boruli protiv dä nacija, šä kraljevstva protiv dä kraljevstva. ¹¹ Šä u fi potresur pä različitä lokur isto ka šä fome šä kugur. Šä pä nor ur fi frikoši stvarur dä väzut šä uräci znakur.

¹² Ali majnti dä šje u fi kutotu asta, šä vor apuka. Jej vur adušji äm sinagogur la sud šä vor băga äm čemicur. Jej vur trăje la kraljur šä la alci vladar daje kä šcec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da šansă sä svedočulec. ¹⁴ Ali nu vä brigalec šje ac zäšji äm nenci dä obrană. ¹⁵ Kä ju voj da äm vreme firi šä märduljišjä äm aje meră dä njime no puće sä sä obranalaskä dä aje, ili sä sä bată protiv dä aje. ¹⁶ Šä voj vic fi izdalic, da čak šä dä la roditelji avoštri šä dä la frac šä dä la njam, urtašj, šä orikic däm voj ur fi amurac. ¹⁷ Toc vor märzäli daje kä šcec učenici

^{20,43} Ps 110,1 † ^{20,44} Daje kä David u čimat pä Mesija kä äj Domnu aluj, aje značalešci kä Krist äj maj mari dä kit David šä nuj numa potomku alu David.

amej. ¹⁸ Tot njiš unu pār* dā pā kapičilje avoštři nu vu piri. ¹⁹ Šā dākā nu odustanalec vic kāpāta kust dā erikeš.”

Proroštvo dā uništenje dā Jeruzalem

(Mt 24,15–21; Mk 13,14–19)

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dā kātānj, atunšje voj ac šci kā u fi uništen. ²¹ Atunšje eje ām regija Judeja trābā sā skepi ām planinur, eje kari kustā ām varuš trābā sā fugā dā akulo šā heje pām satur sā nu mergā ām varuš. ²² Kā ām elje zālji dā osvetā kutotu stvarurlje dām Kenvija svāntā sur umplje. ²³ Jao alu elje kari ās gārjonji ili rānješci pā cācā kupij ām zāljlje kā bjeda šā mirgu protiv dā eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pā špica dā mač šā ostali ur fi zarobulic āntrā mulci nacijur. Jeruzalem u fi kālkat dā la ominji kari nus židovi pān šje nu lji trešji vreme dā vladalālā.”

Isus svitešči kum su āntoršji napoj pā pāmānt

(Mt 24,23–35; Mk 13,21–31)

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pā sori, lunā šā pā šcevilje, šā ominji pā pāmānt ur fi ām mari nevoljur, dā graju mari dā valovur. ²⁶ Sufljičilje ominjilor lu lāsa dā frikā dā ha šje tek u vinji pā svet kā silurlje dām nor sur zdrānšjina. ²⁷ Šā atunšje jej ur svedočuli kā ju am vinjit Fišjoru Omuluj pā oblak ku mari pučeri šā ku slavā. ²⁸ Kānd u fi asta ujtācāvā sus šā rādikac

kapičilje kā Dimizov vinji sā vā oslobudulaskā.”

Usporedbā dā ljemnu dā smokvā

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbā: “Bāgāc sama la ljemnu dā smokvā, šā alčilje ljemnji! ³⁰ Kit sā punji listur, voj viđec kā vara āj apropi. ³¹ Isto aša kānd vi viđe asta kā u fi voj ac šci kā kraljevstva lu Dimizov āj apropi. ³² Anume, ju pot zāšji: asta ominj kari kustā no fužji āndārāt majnti dā šje kutotu asta no fi.† ³³ Norurlje šā pāmāntu u trešji āndārāt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dā Isusov dolazak

(Mt 24,36–51; Mk 13,32–37)

³⁴ Isus u zās: “Nu lāsa brigur ām sufljituc dā mānkari, buturā šā brigur dā asta kust, sā nu vā dukā dā la Dimizov kā zuve poči sā vijā ³⁵ dām turdatā. Kā u vinji pā toc bez obzira hundi kustāc pā pāmānt. ³⁶ Pāzāc dām ala rānd pā toci vremilje. Šā arugācāvā sā fijec spremni sā skāpāc dā kutotu asta šje u fi, šā sā pučec sā fijec ām nenće ame la Fišjoru Omuluj fār dā frikā.”

³⁷ Ām totā zā Isus ānvāca ām Hram, ali nopće jāl fužje afarā šā āš fāšje lok la planina dā maslinur. ³⁸ Ali dā điminjaca rākori, totā lume vinje sā puajā ureci la jāl ām Hram.

22

Juda su ligizit sā izdālaskā pā Isus

(Mt 26,1–5, 14–16; Mk 14,1–2, 10–11; Īv 11,45–53)

* **21,18** unu pār Isus svitešči dā maj mik dio la aje osobā. Jāl svitešči kā āntragā osoba nu u propadali. Isus mar spunje kā orikic ur fi amurāc, a šjinjiva prišjepi kā duhovno alor nu lju fi njimika. **21,24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21,27** Dn 7,13 † **21,32** asta ominj kari kustā Ām original skrijā: “asta generacijā”. Postojulešči različitur načinur kum sā prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešči pā heje kari kusta ām vreme kānd Isus svite a aje značalešči kā u fi uništenje dā Jeruzalem šā alci znakovur kari u adušji la povratku alu Krist su apukat kānd jej u kusta; 2. asta generacijā značalešči alta vrstā dā ominj kari ās rej šā sā suprotstavljašči lu Isus, a aje značalešči kā uvjek u fi nevjernici kari sā suprotstavljašči lu Isus pān la trenutak kānd jāl su vratali pā pāmānt; 3. asta generacijā značalešči “asta rasā” odnosuleši pā židovur, šje značalašči kā židovska rasa nu u prošuli majnti dā šje Isus su āntoršji pā pāmānt, ili 4. asta generacija značalešči kā ominji u kusta pān do kraja a aje značalešči kānd su dogoduli događajur su spomenuli ām stihovur 25–26, Isus su āntoršji pā pāmānt kānd aje generacijā u kusta.

¹ Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita făr dă kvas.

² Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće șă amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat âm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers șă su ligizit ku mar popur șă ku stražari dă Hram kum ar puće șă îl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre făloș dă aje șă sor ligizit ku Juda șă aj đe banj. ⁶ Juda su ligizit șă atunșje su ujtat dă prilikă șă îl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17–19; Mk 14,12–16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje șă fijă žrtvovalită. ⁸ Așa Isus u mănăt pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremilec večera dă Pashă pântru noj șă mănănj.”

⁹ Jej lor ântribat pă jăl: “Hunđi gănđeșc șă pripremlenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec âm varuș, voj ac afla pă om kari dușji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hunđi meržji. ¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ântrabă, Hunđi aj soba âm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremlje akulo.” ¹³ Așa jej ur mers șă ur aflat stvarurlje kum Isus llor zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20–30; Mk 14,17–26; Iv 13,21–30; 1 Kor 11,23–25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme șă mănășji una, Isus șu lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă șă

am večera dă Pashă ku voj majnti dă șje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă șje nu su ispunuli âm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunșje u lot kljiștaru ku vin șă u dat hvală alu Dimizov, șă u zăs: “Loc asta șă âmpărcăc ântri voj. ¹⁸ Âm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn șje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, șă u dat hvală alu Dimizov, u rupt âm dovă șă u dat la učenici aluj șă u zăs: “Asta aj tela ame, kari u fost dată pântru voj. Fășjec asta âm ângăndală dă minji.”

²⁰ Șă isto așa dă pă măn kari, jăl u lot kljiștaru dăm kari toc ur be șă u zăs: “Asta kljiștar aj novi zavjet âm sănžilje amnjov, kari aj vărsat pântru voj.

²¹ Ujtăcăvă kă izdajica ame aj la masă apropi dă minji! ²² Ju Fișjoru Omuluj uj muri kă așa are skris âm nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pă aje jej sor apukat șă șă ântrebi una pă alt kari ar fașji aje.

Ponizni âs maj mari âm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25–28; 19,28; Mk 10,42–45)

²⁴ Isto așa su apukat apostoli unu svat ântri jej, ka șjinji ar trăbuji șă fijă maj mari ântră jej. ²⁵ Așa Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladaleșci ku narodu pă koristu alor șă ari pučeri pă jej, șă jej sângur zășji kă fașji benji. ²⁶ Ali nu aj așa ku voj! Lasăc pă maj mari dăm voj șă fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătărn ka sluga. ²⁷ Aku șjinji aj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari aj sluga? Hăl kari aj la masă da nu? Ali ujtăci, ju mes ajișje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rămas ku minji păm ânșjirkalurlje

* **22,16** Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egipt kănd u žrtvovalit birkă a jej u pus sănžji pă ușa alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănăt pă birka alu Dimizov șă ku sănžilje alu Isus șă oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus âm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunșje vjernici ur ave mari feștă, jej ur slivali kă Dimizov lju izbavali.

amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă, ³⁰ pravo să mănăc să să bijec la masa ame ăm kraljevstva ame, să să šădec pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dă kušnjur šă dă pretnjur šje vinji

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zăs: “Šă tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje să vă iskušulaskă ka pă pšenică ăm sito.† ³² Ali ju mam arugat pântru činji, dă ănkriđala ata să nu kadă. Šă tu trăbă să ămbălurec ăm vjeră pă fracı atej kănd vij ăm napoj la minji.”

³³ Petar u zăs: “Domnje ju mes spreman să mă duk ăm čemică šă să mor ku činji!”

³⁴ Isus u ăntors vorba: “Lasă mă să ac zăk kă kukošu nō kukuruzu astăs majnti dă šje tu mi tăgădi ăm tri răndur kă nu mă kunošč.”

³⁵ Isus jară lju ăntribat: “Kănd vam mănat afară făr dă đibularuš šă făr dă tăšč, ili cipiliš, arec ăm šjeva ka potreba?”

Jej u zăs: “Nu.”

³⁶ Ali jăl u svătit: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuš jec ku voj, šă isto aša šă taška šă dakă nu aj mač vindi šubac šă kumpără mač.‡ ³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă šje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’-isto šje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

³⁸ Atunšje jej ur zăs: “Ujtăci Domnje, noj avenj doj mačur.”

† **22,31** Đavao gănde să lji odvojulaskă dă la Isus ka kum seljak odvajalešci pšenică dă la ljuskă.

‡ **22,36** Kănd učenici majnti ur krenulit să propovjedălaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătat gostoprıstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trăbă să să pázaskă să fijă spremni să să osigurulaskă šă să zaštitilaskă. **22,37** Iz 53,12 § **22,38** Aku ăj dăstul ku asta svat Asta ar puče să fijă: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus găndešci jej să šće să svitaskă dă aje kă ari mačevur: “Dăstul ăj asta svat dă mačevur”. Kănd Isus svite kă ar trbujı să kumpiri mačevur, jăl lji svite dă opasnost ku kari su afla. Jăl anume nu gănde să kumpiri jej mačevur šă să borulaskă. *

* **22,44** Ăm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

Jăl u ăntors vorba: “Aku ăj dăstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ăm gardu dă Getsemanija

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj să fakă, šă učenici aluj ur vinjit ku jăl. ⁴⁰ Kănd u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăcăvă dă aje să nu kădec ăm kušnjă!”

⁴¹ Jăl su maknulit ăndărăt dă la jej aša dă parci ka kum aj vărli petră, šă u kăzut pă đinuc, šă să aruga. ⁴² Jăl u zăs: “Tata, dakă tu găndešč je kljištarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fijă ame vojă mar ata fijă făkută!” ⁴³ Atunšje andalu dăm nor u vinjit šă lu ămbălurit pă jăl. ⁴⁴ Kum are ăm mari mukur jăl šă maj tari să aruga. Šă znoju aluj su făkut ăm kapljicur, dă sănži kura pă pămănt.* ⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dăm aruguminci šă u mers ăm napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji. ⁴⁶ Aša jăl lju zăs: “Adăšje vă kulkăc? Skulăcăvă šă arugăcăvă să nu kădec ăm kušnjă!”

Isus ăj apukat

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

⁴⁷ Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus šă lu surutat ăm ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdalešč pă minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli kănd u văzut šje su dogodulit jej ur ăntribat: “Domnu,

să nji băčenj ku mačurlje?”⁵⁰ Šă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băcec!” Jăl u pus măna pă ureci šă lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dă Hram, šă lu bătărni kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pă buntovnik?”⁵³ Nikad nac rădikat njiš zjezijtu protiv dă minji känd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră šă să vladalaskă tama.”†

Petar tăgădešci pă Isus

(Mt 26,67–75; Mk 14,66–72; Iv 18,15–18, 25–27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pă Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči.⁵⁵ Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, šă kum šăde lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej.⁵⁶ Una tănără sluškinja lu vâzut kă šădi ăm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari šă u zăs dă pă aje: “Omusta are ku jăl isto.”

⁵⁷ Ali jăl u tăgădit šă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pă jăl!”

⁵⁸ Nu mult dă pă aje altu om lu vâzut šă u zăs: “Spunji! Tu ješč unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zăs: “Ju nu šcuv dă šje svitešč!” Šă točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzăt.⁶¹ Domnu su ăntors šă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnului ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri rändur.”⁶² Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pă Isus ăš fășje šjuf dăm jăl šă ăl băče.⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luvu ăm

ubraz šă să akăca dă jăl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?”⁶⁵ Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Dă răkori ăm alta ză, bătărni, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenče dă sudu alor.⁶⁷ Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vă spuj nu mac ănkredī,⁶⁸ šă să vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntoršji vorba.⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fișjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fișjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u ăntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefălj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj sângur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šă rimljanin

(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)

¹ Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat.² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dă jăl: “Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdălešci kă jăl ăj Krist Car.”

³ Pilat lu ăntribat: “Ješč tu Car dă Židov?”

Isus u ăntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmadă dă lumi, “Ju nam aflat njimika dă šje laš optužuli šă suduli.”

⁵ Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešci pă toc pă pământu

† 22,53 vladalaskă tamaAjde ăj vreme känd Sotona lukră. 22,69 Ps 110,1

anostu.* Su apukat să ânveci âm Galileja șă u vinjit âm Jeruzalem.”

Isus âm nençe lu Car Herod

⁶ Kând u auzât Pilat kă să sviteșci dă Galileja, jăl u ântribat: “Ăj omusta dăm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănat la Herod kari are âm Jeruzalem atunșje.

⁸ Herod are fălos kă veđi pă Isus. Kă dă mult gânde să âm vadă pă jăl daje kă u auzât mult dă jăl, șă Herod să nadale kă lu viđe să fakă čudur. ⁹ Herod svite mult, ântriba mulči, ali nu ju fost âmtorsă njiș una vorba. ¹⁰ Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije asre isto akulo șă jej ur zăs tari mar optužbur protiv dă Isus. ¹¹ Atunșje Herod șă stražurlje aluj aș fășje șodă dăm Isus șă âm fășje bulând. Jej lor âmbrăkat pă jăl âm haljinur dă Car șă lor mănat la Pilat. ¹² Šă âm aje ză Pilat șă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaș.

Isus âm napoj la Pilat

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)

¹³ Atunșje Pilat u čimat una pă mar popur șă pă alci vođur kari as re židovi șă pă gărmađă dă lumi. ¹⁴ Jăl lju zăs: “Voj ac adus pă omusta kă bunule pă lumi ali ju vă uvjerălesk kă kând âm ispičem nam aflat njiș šefălji krivică am jăl. Jăl nu âm duvină njiș dă una krivică dă šje ac optužulit. ¹⁵ Njiș Herod nu aflat njimik âm jăl, kapu lu mănat âm napoj la noj. Jăl no făkut njimika șă zavredilaskă kaznă dă morči. ¹⁶ Ju uj da să âm bičalaskă benji benj șă luj slăbuză.”

Da li Pilat u slăbuză pă Isus ili pă Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit âm grupur tari, “Ândărăt ku omusta! Noj gândenji să âm slăbož pă Baraba!” ¹⁹ (Baraba are âm čemică kă bunule pă lumi âm Jeruzalem șă u amurăt.) ²⁰ Pilat daje gânde să slăbodă pă Isus șă așă lju svătiti alor âm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecăl pă krușji! Punjecăl pă krușji!”

²² Atunșje po treći rând, jăl lju svătiti alor: “Adișje? Spunjecăm šje rov u făkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov să zaslužulaskă morči. Așă luj dă să âm bičalaskă șă atunșje lăsa să fugă.”

²³ Ali jej mužje șă maj tari, șă zahtjevale să âm puja pă krușji. Šă napokon jej ur kăpătati šje gânde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed să să fakă kazna šje ur zahtjevaliti jej. ²⁵ Așă âm tokmă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dăm čemică pă om šje u rădikati bună șă u amurăt ali jăl u âmtors pă Isus la jej să âm puja pă krușji.

Pă Isus âm punji pă krușji

(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Iv 19,17–27)

²⁶ Šă kum lor dus âmđărăt pă Isus, jej ur apukat pă om šje să čima Šimun, dăm varușu Cirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus krușje pă jăl să dukă âm loku lu Isus. ²⁷ Multă lumi âm sljedile pă Isus șă mujer kari plănžje șă žalale pă jăl. ²⁸ Isus su âmtors la jej șă lju zăs: “Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec pântru minji, mar plănžjec pântru voj șă pântru kupiji avoștri. ²⁹ Kă anume u vinji vremi† kând ur zășji lume, ‘Blagoslovuliči âm elje kari nikad no ar avut șă injimilje kari nikad nor purtat kupij șă căcălje kari nikad nor avut lapči

* **23,5** toc pă pământu anostu Âm original skrija: “păm âmtragă Judeja”. Ali ajișje să odnosuleșci pă rimska provincija “Judeja”, pă cijela domovina alu Židov. † **23,17** Âm bătărni grčki rukopisur âm: **17** “Jej ave običaj pă festival kă are obavezaliti pă unu dăm zatvoreniș să slăbodă afară.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ **23,29** Asta vremi u vinjiti 70 aj dă pă Krist. Kătănjiłje dă Rim u opkoluliti șă uniștiliti Jeruzalem șă u muriti pă mulc židovur. § **23,29** Âm aje vremi kupiji âm Jeruzalem ur trpăli tari urăt. Atunșje ominji ur gândi kă âm maj benji dă ominji să nu ajvi kupij. Nuj tugă maj mari kând vejs kum kupiji alor pataleșci ili mori.

ăm jelji!”³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ šã lu đalur: ‘Astupãcãnji!’

³¹ Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sã peci uskat?”*

³² Akulo asre isto doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat šã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parće aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.”† Šã vojníci ur skos kockã sã sã ãmperci dãm coljilje aluj ãntri jej.

³⁵ Lume stãće šã sã ujta; šã vladarur asre akulo šã ãl rãđe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã ãj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sãngur!” ³⁶ Kãtãnjilje isto ãš fãšje šjuf dãm jãl. Šã jej ur vinjit šã u ãmbijet aluj ucãt.‡ ³⁷ Jej ur zãs: “Dakã ješć tu Caru dã Židov, spasalešćici pã činji sãngur!” ³⁸ Sus la kap are skris: “Asta ãj Caru dã Židov.”

Doj kriminalc una pã krušji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari ãs re puš pã krušji ku Isus ãl vreditã šã jãl u zãs: “Dakã ješć tu Krist, atunšje spasalešćici, šã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãrpãlešć ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.”

⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ãngãndešćici tu dã minji kãnd vi vinji ãm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs ãm ãnturšjalã dã vorba: “Anume, ju ãc zãk: astãs vi fi ku minji ãm Raj!”

Morče lu Isus (Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva dãm njaza, are ãntunjerik ãntreg pãmãntu pãn ãm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are ãntunjerik, šã feringa ãm HramŠ su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plãns ãm graj tari šã zãšje: “Tata ãm mãnjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu šje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã krušji, kãnd ur vãzut šje u fost, ur mers akasã šã ãš bãće dã žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ãl kunušće pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja stãće šã sã ujta dã dãparći.

Josip punji ãm gropã pã Isus (Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42)

⁵⁰ Are om šje sã čima Josip. Jãl are član dã mari sud dã židov. Bun om šã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje šje ur fãkut ku Isus. Jãl are dãm Arimateja, unu varuš la Judeja šã are dãm unu kari ašćipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šã lu ãntribat dakã poći kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus dã pã krušji šã lu ãnvãlit ãm plahtã. Šã lu pus ãm gropã šje are sklesalitã dãm petrã ãm kari inka njime no fost ãngrupãtã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are šã zuva dã sãmbãta vinje.

23,30 Hoš 10,8 * **23,31** Uskat ljemnu maj tari arđi dã kit verđi ljemnu. Arđala znaćalešći patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verđi ljemnu daje kã jãl nu zaslužulit sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurlje alor. † **23,34** Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.” ãm orikic grćki rukopisur nuj asta skris. **23,34** Ps 22,18 ‡ **23,36** Ocãt are jeftinã buturã kari obiçni ominj bije. Vojníci fãšje šjuf dãm Isus šã ãj dãđe jeftinã buturã alu šjinjiva kari ãj kralj. **23,36** Ps 69,21 § **23,45** feringa ãm Hram Asta feringã are 25 metara dã nalt šã odvajale svãnt loku dã la Hram.

⁵⁵ Mujeirilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur vāzut gropa, šă kum are tela aluj postavalită. ⁵⁶ Aša ur mers ăm napoj šă ur pripremilit uloj šă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pă zuva dă sâmbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ăm gropă

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Iv 20,1–9)

¹ Elši zuva dă săptămăna, are duminjika, tari dă điminjaca mujeirilje ur mers la gropă, šă adușje uloj ku miros šje ur pripremilit. ² Jej ur aflat petră* kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. ³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šă atunșje, kănd inka stăce akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji ăm colji šje svitlăze. ⁵ Mujeirilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit păn la pămănt ku ubrazu šă ominji ljur zăs: “Adișje kutăc pă om ăm kust ănră ominj morc? ⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u uskršnulit! Ăngăndecăvă šje vu zăs jăl kănd are inka ăm Galileja: ⁷ “Trăbă ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej šă să mă puji pă krușji daje să uskršnulaskă pă treća (3) ză.”

⁸ Atunșje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj. ⁹ Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šă alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dăm varușu Magdala, Ivana šă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puveșce alu mujeiriljelje lju su vāzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă aša nu ljur ănkrihut. ¹² Ali Petar su skulat šă u aljirgat la gropă. Akulo u stat să să ujci ăm nontru, šă u vāzut numa plahtă. Atunșje u mers ăm napoj hundī are šă să ăntriba šje u fost aje.

Isus să arată la učenikur pă kalje ăm Emaus

¹³ Ăm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje ăm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunșje kănd svite šă kănd să ăntriba dă kutotu aje, Isus săngur u vinjit šă umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu ăl kunoskă pă Isus.

¹⁷ Isus lju ăntribat pă jej: “Šă šje raspravljalec aša iskreno kănd umblăc?” Šă jej or stat trișc.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ăntors vorba: “Jeșc tu jedini stranac ăm Jeruzalem kari nu šcijă šje u fost ajișe ăm zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u ăntribat: “Šje u fost?”

Jej ur ăntors vorba: “Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ăm djelur, šă ăm vorbi ăm njenće lu Dimizov, šă la lumi. ²⁰ Mar popur šă anoștri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morci, šă jej lur pus pă krușji! ²¹ Noj nji nadalenj kă ăj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Šă astăs ăj treća (3) zuva dă atunșje. ²² Ali pă aje kutotu orikići mujeirilje dăm grupa anoștră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj să nji zăkă kă ur vāzut vizijă dă ăndelj dă kari ur zăs kă Isus ăj ăm kust. ²⁴ Orikic dăm grupa anoștră ur mers la gropă să vadă šă ur aflat kum ur spus mujeirilje ali nu lor vāzut pă jăl.”

²⁵ Šă Isus lju zăs: “O voj ominj bulănz šă ăm suflićilje avoștri nu šćec spremni să ănkriđec šje ur zăs proroci! ²⁶ Nar trăbuji Krist să patalaskă dă toći stvarurljeșce šă atunșje Dimizov să ăl proslavalaskă?”† ²⁷ Jăl u spus maj menkulo šje are zăs

* **24,2** petră Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmanči. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petra. **24,7** Lk 9,22 † **24,26** Asta sviteșci dă vremi kănd Isus u kăpăta čast šă slava kănd jăl u fi car.

dă jăl, ăm toci svănti kenvijur; su apukat ku Mojsije șă păm toc Pro-
roci.

²⁸ Kănd ur vinjit dapropi ăm lok hundi măržje, Isus su arătat ăm namjeră șă mergă maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit șă rămăji. “Rămănji ku noj; mar ăj kasno. Zuva ăj mar gata.” Atunșje jăl u mers ăm nontru șă rămăji ku jej. ³⁰ Atunșje kănd are ku jej la masă, Isus u lot pită, u blagoslovulitu șă u rupt ăm dovă șă lju dat alor. ³¹ Aku oči alor puće șă vadă, șă jej lor kunuskut, șă dă pă aje Isus u nestalit.

³² Șă jej ur zăs una la alt: “Nu nji arde sufljičilje anoștri kănd svite jăl ku noj pă kalji, șă kănd nji objasnale jăl svăntă kenvijă?” ³³ Atunșje jej sor skulat șă ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, șă pă orikic alci ku jej. ³⁴ Eșce lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, șă su arătat la Șimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus șje ur păcăt pă kalji, șă kum lor kunuskut kănd u rupt pita.

*Isus șă arată la učenikur
(Iv 20,19–23)*

³⁶ Čak șă kănd svite dă aje șje ur păcăt, Isus stăce akulo ănră jej șă jăl lju zăs: “Putuljală fijă ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic șă ănfrikușac kă jej gănde kă veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zăs: “Adișje vi frikă? Șă adășje vinji sumnjur ăm sufljičilje avoștri?” ³⁹ Ujtăcăvă la pișjorilje amelji șă la mănjlje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănjlje șă uvjerilecăvă, kă duh nari karnji șă osă kum viđec

kum ju am.” ⁴⁰ Kănd u zăs asta jăl lju arătat mănjlje șă pișjorilje.

⁴¹ Ali dă fălușuja mari, jej inka nu ănkriđe, șă șă čudule. Jăl lju zăs: “Avec ajiše șjeva dă mănkat?” ⁴² Jej jur dat aluj dărab dă pešci fript. ⁴³ Isus u lot șă u mănkat ăm nenće alor.†

⁴⁴ Isus lju zăs: “Asta ăj aje șje ju vă svitem avovă kănd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrișă ăm zakonu lu Mojsije, șă ăm kenvijurlje dă pro-
rokur șă ăm Psalmur trăbuje șă șă ispunulaskă.” ⁴⁵ Atunșje jăl lju dăsvăkut găndurlje alor șă potă șă prișjepi svăntă kenvija. ⁴⁶ Jej u zăs: “Asta ăj skris ăm svăntă kenvijă: kă Krist trăbă șă patalaskă șă șă uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză. ⁴⁷ Isto așă ănkăjală șă jirtala dă grehur ar trăbuji șă fijă propovjedalići ăm numilje aluj alu toci nacijurlje așă Dimizov lju jirta grehurlje alor, șă șă apușji elși ku propovjed ăm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj șcec svedoci dă stvarurljeșce.

⁴⁹ Șă ju uj mănă žos pă voj Duh svănt șje Tata amnjov u igirit. Ali rămănjec ajiše ăm varuș păn șje nu vic fi ămbrăkac ku pučeri dă sus!”Š

*Isus șă ăntorșji ăm nor
(Mk 16,19–20; Dj 1,9–11)*

⁵⁰ Isus lju dus dă apropri ăm lok Betanija. Jăl u răđikat mănjlje ăm sus șă lju blagoslovulit pă jej. ⁵¹ Șă kănd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat șă dus sus ăm nor. ⁵² Jej șă klanjale la jăl, șă ku fulușuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, ⁵³ șă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.

† **24,43** Asta u făkut șă lji areči kă nuj duh, kă duhovur nu mănănkă. § **24,49** ămbrăkac ku pučeri dă sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljlje astupă pă osobă, ku aje u kăpăta sila dă Svănt duhu șă svjedočulaskă lu alci dă Isus.